

Inchoatio iudicij

Jo. de lig. est sibi respectum p̄cernēs p̄uē
tionē. et respectiua sūt sūl tpe. Etā pbat
h̄ ordo rubricar. 2c. Et tūc oblato libello
recoūentionali h̄mōi cāe sic iure p̄uē
tiōis et recoūentiōis illa a te vicissim. s. mu
tuis vicibz tractāde sūt et sūl vna sūia ter
mināde. de or. cog. c. ij. §. nos aut. et in. c.
j. iā alle. ita q̄ lit. p̄te. sup libello actoris
p̄ reū. Actor etiā statim p̄testabit litē sup
libello rei. Et p̄mo iurabit sup p̄uētiōne
scōo iurabit sup recoūentiōe. et sic d̄ alijs
termis et actibz in causz h̄mōi obfuan dis
et fiendis. vt ibi no. Si tū iudex alit̄ q̄ p̄
recoūentionē esset iudex circa obfua tio
nē tal vicissitudis sibi laxior ē habēda.
de q̄ p̄ Jo. an. i. addi. spe. de recoūentiōe. §.
vidēdū. Si at̄ re^o neglexerit actorē reco
uenire an lit. p̄te. v̄l in p̄tineti post lit. p̄te.
p̄testatōe p̄us facta vt dictū est. tūc si cā
p̄det corā delegato et re^o vult actori mo
uere actionē. q̄ s̄ nō p̄t via recoūentiōis
optz cū rescriptū ad eūde iudicē ipetrare.
vt in dicto. c. dispēdia. §. reus q̄z. S3 si
cā est corā ordiario. tūc re^o p̄t actorē cor
rā eo recoūenire q̄nūq̄ ē ordiarius p̄tis
v̄tusq̄ s3 tūc cessabit vicissitudo p̄cessus
q̄ q̄libz lis tūc currit in arte sua In certis
tū casibz n̄ admittit recoūentiō. vt si actor
p̄uēit reū possessorie. s. in dicto v̄l vi. nō
poterit actor p̄ reū recoūeniri. nisi d̄ alia
spoliatiōe. vt i. c. vlt. de or. cog. Et ibi et
de spoliatiōe in modū exceptiōis opposi
ta. et in. c. ij. de or. cog. et i. c. frequē. de re.
spo. li. vj. Hoc v̄p̄ actorē iūto. s3 eo p̄se
tiente p̄cedit recoūentio. vt de resti. spo.
c. j. Et casus in q̄b locū nō h3 recoūentio
no. de arbi. cū dilectis. et i glo. sup ea. An
at̄ actor debeat h̄re iducias deliberatori
as sup libello rei p̄uētiōnali. notatur de
mut. pet. c. j. Et d̄ q̄ sic si voluerit. Vñ
maliciosi aduocati reoz adueniēte t̄mō
q̄ debēt r̄ndere libello actoris si deficiūt
eis exceptiōes ad p̄telandū et differēduz
lit. p̄te. porrigūt libellū recoūentionalē. vt
sic nō r̄ndeat libello actoris donec actor
eoz libello se patū offerat r̄ndere. et sic si
actor velit statim r̄ndere renūciādo deli
bertoribz p̄dicta malicia nō iuuabit.

Sequit̄ scōa p̄s p̄cessus iudiciarij.

Expedito isto mō

p̄ma p̄te p̄ncipali p̄cessus seu ordis iudi
ciarij. veniam⁹ nūc ad scōaz p̄te vicz ad
ichoationē iudicij seu lit. q̄ h3 fieri p̄ lit.
p̄te. cū ip̄a sit iudicij seu lit. fundamētū. de
lit. p̄te. c. vnico. Si s̄ reo deficiūt excepti
ones dilatorie v̄l pemptorie p̄uilegiate.
nec p̄t nec vult actorē recoūenire. d3 i ter
mō statuto libello r̄ndere. et ad h̄ vt lit.
p̄te. debite fiat. actor vel ei⁹ p̄curator h3
p̄ponere p̄tēta in libello suo. Et iudex eis
p̄posuit v̄l etiā ip̄e actor d3 iterrogare reū
vtz p̄posita in libello credat esse p̄a et p̄e
tita fieri debet. et sic reo r̄ndere fit lit. p̄te.
Et h̄ ē q̄d tex. in. c. vnico. de lit. p̄te. dic̄ q̄
p̄ petitionē in iure p̄positā et r̄nsionē secu
tā fit lit. p̄te. Vñ nō sufficit libellū esse ob
latū et r̄nsionē p̄ eū factā ad h̄ vt inducta
sit lit. p̄te. q̄z libellus nō loq̄t p̄. l. vnicam
L. de lit. p̄te. Req̄rit̄ s̄ q̄ actor p̄tenta in
libello suo p̄ponat. si tū iuenit̄ in acti ob
latus libellus. et scriptura sufficiēs et r̄nsio
p̄sumit̄ p̄positionē et interrogatiōē inter
uenisse. vt no. in alle. c. vnico. de lit. p̄te.
Et q̄ interueniat p̄positio et interrogatio
raro fuit in practica. de q̄ etiā in spe. de
lit. p̄test. §. j. §. sic igit̄ in lit. p̄te. p̄cedat̄.
Et est litis p̄testatio fundamētū iudicij
p̄ petitionē in iure p̄positā et p̄gruā r̄nsio
nē securā aio lit. p̄te. factā. Quo omisso
si in figura iudicij p̄cedat̄. verant̄ inani
bus laboribz et sumptibus litigantes. Et
istā diffinitionē q̄ est Ostien. ip̄e p̄ singu
la mēbra declarat. Et ponit post cū Jo.
an. in. c. vnico. de lit. p̄te. Et fit cōmuni
ter per reum sub ista forma.

Talis p̄curator. H. rei r̄ndendo p̄ten
so libello actoris narrate put̄ narrant̄ ne
gat esse vera. et dicit̄ petita i ip̄o fieri nō
debere aio lit. p̄testadi. Et tūc scribat ta
bellio lit. p̄te. esse factā h̄ mō. Anno tali.
die tali 2c. Corā d̄no decano iudice p̄di
cto eo sedente p̄ tribunali cōparuit talis
actor v̄l talis eiusdē p̄curator. et cām ac
petitionē suā in ipsius libello p̄tentā ver
bo p̄posuit. p̄dictusq̄ d̄ns iudex v̄l actor
seu ipsius p̄curator talē reū vel talē ei⁹ p̄
curatorē sup sic p̄positis ac petitiōibz an ea
crederet fore p̄a. et petita fieri debere iter
rogauit. Qui ad interrogatōz h̄mōi r̄ndēs
narrata et p̄posita eo mō negauit esse p̄a.
et dixit petita fieri nō debere aio lit. p̄te.

Iuramentū calūniæ

Uel sic rñsionē suā fecit et in scriptis obtulit
i h̄ p̄ba. Talis pcurator rē. Utisq; pte
statōe sic facta. iudex ip̄is p̄tib; v̄l pcura
torib; p̄tū ad p̄stādū et p̄stari videndum
h̄mōi calūniæ iuramētū dīcē talē p̄ termino
assignat. Tabellio ordinarj sic solet scri
bere. Talis re^o v̄l ei^o pcurator rñdēdo li
bello actoris negavit narrata i ip̄so put
narrat eē p̄ba. Et dixit aīo lit̄. p̄tes. petita
fieri nō debet. et iurabit d̄ calūnia t̄li die
zē. Per istā rei rñsionē rñdet ad narrata
et ad petita i libello. et exp̄mat aīus. s. q
aīo lit̄. p̄tes. zē. v̄t p̄z i forma. Si tñ sit rñ
sio ad solā narrationē l̄t ad solā cām ex
q̄ petiit. dicūt p̄. et alb. et Osti. et Jo. an.
q̄ factā ē lit̄ p̄tes. q̄ p̄ negationē cāe sequit̄
negatio effectus. et negat̄ narrat̄ negat̄
p̄clio q̄ seq̄t̄ ex narrat̄. Q̄ at nō sit neces
saria declaratio l̄ exp̄ssio aī. vicz q̄ dicat
re^o aīo lit̄. p̄tes. ē decisū i rota. v̄t p̄z i p̄clo
ne. xvij. q̄ incipit ut si p̄s rea. Et dēmiat
Buil. i spe. de lit̄. p̄tes. s. nūc dicam^o. p̄. q̄d
s̄ si p̄ponit. q̄ p̄sumit aīus ex q̄ p̄ba sunt
apta. Vñ si re^o diceret aliq̄ p̄ba apta ad
lit̄. p̄tes. nō tñ vellet p̄ ea lit̄ p̄testari. s̄ di
ceret ea ad iudicē int̄tionē deberet de h̄
p̄testari. de q̄ d̄ fo. cō. si cleric^o. Et i alle.
c. vnico. de lit̄. p̄tes. Et p̄ p̄dictā rñsionem
formalr et cōit̄ fit lit̄. p̄tes. An aut̄ p̄ rñsioz
iur̄ si dicat reus. nolo v̄l volo lit̄igare. v̄l
p̄tēdēdū puto v̄l nō credo me debere. s̄
si debeo pat^o sū soluere. v̄l dīcē ad actorē
tū mēt̄r̄ p̄ gulā. v̄l rñdet de crudelitate
zē. an lis sit p̄ p̄tes. no. i. c. vnico. de lit̄.
p̄tes. et i spe. c. t. s. j. Et si reus p̄fiteat̄ si libel
lus p̄cessit p̄ talē p̄fessionē ē facta lit̄. p̄tes.
de q̄ d̄ elec. dudū. ij. Et dixi alias circa
materiā libelloz. q̄d tñ q̄dā legiste ipu
gnat. de q̄ plene p̄ Jo. an. in addi. spe. de
lit̄. p̄tes. s. j. sup. p̄. q̄d si reus dicat. Et q̄
v̄t dictū ē s̄. facta lit̄. p̄tes. iudex assignet
t̄minū p̄tib; ad iurādū de calūnia. q̄ id
ex ordie statim succedit. cū in ip̄o lit̄ ex
ordio sit p̄standū. de calūniæ iuramēto. c.
j. Et exponit̄ ibi post p̄mū lit̄ exordij. s.
immediate post lit̄. p̄tes. v̄t eo. t. cū cām. Si
tñ nō fuerit iurātū i exordio poterit post
ea in q̄cūq; p̄te lit̄ p̄stari. v̄t e. t. c. j. li. vi
Et iā si in tota cā omis̄sū fuerit tacite p̄ h̄
p̄cessus nō viciat̄. v̄t ibi in scōo rñso. Et
q̄n d̄ p̄stari iuramētū de calūnia d̄z itel

ligi scz vitāda. sicut d̄z. habeat vnusq; scz
v̄torē suā p̄p̄iā p̄t̄ fornicationē. s. vitan
dā nō cōmittendā. xxx. di. v̄ez. Et est ca
lūnia q̄n q̄s sciēt̄ iniuste agit v̄l resistit
v̄t in. l. j. ff. ad turpil. s. calūnia. ij. q. ij.
s. notandū. Et h̄z iuramētū q̄nq; c.
q̄ ponit Bern. de iura. calū. c. j. et in. iij.
glo. Et d̄ h̄ ponit etiā ibi p̄sus. Iudex ḡ
faciat iurare actorē p̄rio v̄l ei^o pcuratorē
h̄ntē tñ ad h̄ mādātū sp̄ale s̄b hac forma

Forma iuramenti de calūnia

Tu iurabis vel iuras q̄ calūniose nō
petis. s̄z q̄ credis et estias te iuste petere
Uel fm̄ alios dicit. Tu iurabis te lit̄
istam animo calūniandi nō mouisse nec
mouere nec motur̄. Itē q̄ veritates sup
his de q̄b; interrogaberis respondebis et
eā nō negabis. Item q̄ nō v̄teris sciēt̄
falsa p̄batione. Itē q̄ nō corrupisti nec
corrūpes iudicē vel tabellionem. nec de
disti nec dabis. nec p̄misisti nec p̄mittes
aliq̄d p̄ te vel interpositam p̄sonā p̄ hac
cā v̄t sn̄ia p̄ te feras̄. nisi illis p̄sonis q̄b;
iura dare p̄mittit̄. Item q̄ dilationē nō
petes gr̄a lit̄ differēde. Et p̄cludēdo di
cat iudex. Et ita iuras q̄ sic ego dixi v̄e
rū esse. et ita fuabis sic te de^o adiunet et h̄
sancta dei euāgelia. Consuluit tñ Buil.
in spe. eo. t. s. nūc dicamus. in p̄n. q̄ v̄lti
mū puta de dilatōe ad cuitationē p̄iurij
multoz cuitet et omittat. Deinde iudex
p̄uertēdo se ad reū vel ei^o pcuratorē di
cat sibi. Et tu iurabis q̄ putas te petitiō
nī actoris iuste p̄dicere. et ita verū esse. et
te obseruatur̄ in defendēdo sicut iste iur
auit in agēdo. sic te de^o adiunet zē. In
cōib; aut̄ iudicis vbi v̄terq; gerit p̄sonā
v̄triusq; s. actoris et rei. v̄t de p̄ba. ex l̄ris
v̄terq; p̄stet iuramētū actoris et rei. p̄tes
tñ v̄l pcuratores eoz se breuit̄ expedien
do dicāt et q̄libet eoz. Ego iuro iuramē
tū de calūnia cū oib; ca. et clausulis suis
sic me de^o adiunet zē. omis̄sa exp̄ssione
caploz. et iurāt pcuratores i aīas dñoz
suoz et nō p̄uas. S̄z q̄ pcurator calū
niari p̄t̄ sicut dñs. Vñ pcurator etiā in
aiam p̄p̄iā iurare tenet̄. de iura. calū. c. ij
p̄mo rñso li. vj. Vñ dñs nō incurrit p̄i
rū ex facto pcuratoris. nisi ip̄e dñs sit i
culpa. de q̄ in. c. v̄lt. de iureiurā. li. vj. et i
cle. j. de p̄cu. i v̄lt. glo. Et iuramētū istō d̄

Positiones et articuli

calūnia est iuentū vt p̄itas eliciat. Itē vt timore iuramenti litigantiū temeritas cōpescat. Itē vt iuramenti timore iurās imemor sue salutis q̄ ad alia ca. nō efficiat. Et ita nō. de iura. calū. c. cetey. i glo. ij. et sup ea. Et aduertēdū q̄ hēmus q̄ tuor ḡna iuramentoz q̄ p̄stant a p̄tibz in iudicio. Iuramentū de malicia. qd̄ p̄t deferre iudex p̄ti q̄ncūqz sibi videbit expēdire. vt etiā t̄actū est s̄ circa exceptōes. Itē iuramentū de calūnia. et istō p̄stari d̄ statim post lit. p̄t. vt dictū est s̄. et p̄stat hodie tā in spūa libz q̄ in ciuilibz. vt de iura. calū. c. j. Rñ so. ij. li. vj. Ac etiā in criminalibz. de q̄ tñ sunt op̄iniones. vt nō. eo. t. c. j. in glo. añ penl. Itē iuramentū de p̄itate dicēda qd̄ in spūalibz p̄stat. Itē iuramentū decisoriū qd̄ defert iudex actori in supplementū p̄bationū. v̄l reo ad suā innocentia oñdendā vel etiā p̄ p̄ti. iuxta formā. c. vlt. de iure iuran. Formā aut iuramenti qd̄ iuramentū p̄stat a iudeo. ponit Buil. in spe. c. t. s. restat. s. s. pone iudeus. Et si aliq̄ p̄tiū recusaret p̄stare s̄ iuramentū habebit penā de q̄ in. c. vlt. de iur. calū. s. penā. Et tabellio p̄dicta scribat in actis in hac forma.

Die tali. anno q̄ sup̄ cōparuerūt in iudicio corā dño iudice sup̄dicto. ipso in loco p̄suetō p̄ tribunali sedēte tal̄ actor vel tal̄ ip̄i p̄curator ex vna pte. et talis re⁹ v̄l ei⁹ p̄curator pte ex alia. Et ibidē ptes hmōi vel eaz p̄curatores. p̄mo actor v̄l su⁹ p̄curator. deinde re⁹ v̄l p̄curator ei⁹ calūnie iuramentū cū caplis et clausulis suis p̄stiterūt. Quo p̄stito p̄dictus dñs iudex. s. a. actori p̄fato vel suo p̄curatori dic̄ tales ad ponēdū et articulādū ac p̄ti ree ad s̄ fieri vidēdū in cā hmōi p̄tmiō assignuit. Notarij ordinarioz breuē sic scribūt. Die tali. Anno tali. iurato p̄ ptes vel eaz p̄curatores de calūnia articulabūt tali die.

De positionibus et articulis

Termino ḡ p̄dicto adueniēte actor habebit offerre positōes et articulos et istos vsus longeuus in cāis admisit. i cle. sepe. de p̄. sig. Sūt ḡ ab vsu inducte positōes et postea p̄ ius canonicū approbate. s. a tpe Grego. ix. Qz añ eū de positōe nō habuimus exp̄ssum ius. s. p̄ ip̄m. vt in. c. dudū de elec. et in. c. vnico. de lit. p̄t. Et quō vocabūt aliq̄n articli. aliq̄n positōes. aliq̄n

ca. nō. de cā pos. et p̄prie. cū ec. de testibz p̄sentū. li. vj. et in cle. sepe. de p̄. sig. Et sūt positōes ad facilitōe litiū expeditōz p̄p̄tū p̄fessiones. et articuli ad clariorē p̄bationē. vt dicit textus in cle. sepe. de p̄. sig. Et positōes p̄les dant diffinitōes. qz ali q̄s ponit Buil. in spe. de positōibz. s. j. et alie nō. de p̄fess. c. j. li. vj. in glo. j. et sup ea. Et quō dicat positio. eo qz positōibz lis ponit velut sup̄ fundamētō. qz eis p̄fessio vel negatis lis p̄cedit v̄lteri⁹ vel nō p̄cedit. Itē etiā nō. p̄ Jo. an. in nouella.

Articulus aut̄ d̄ qz artat. i. arte cōponit et artat ad rñdendū. nō. in. c. p̄ntiū. p̄us alle. et sup glo. articuli. Et est nomē diminutiū designās aliq̄ p̄ticulare a ḡne suo p̄ debitas circūstātiās decisum. ad s̄ de offi. dele. c. sup̄ q̄stionū. de articuli. nō. Jo. an. in addi. spe. de depositionibz. s. j. Et dicit ibi Jo. an. in addi. spe. de testibz s. nūc videndū. in p̄n. q̄ ars articulādi inter causidicos sūmū tenet gradū in curia romana. et maxie in bñficialibz deuolutis. Vñ p̄sult q̄ curiā intrantes caueāt q̄stū cūqz sint magni iuriste ne suo capite hanc artē in p̄n. sumāt. s. antiq̄s aduocatis assistant. v̄l secū habeāt p̄curatores exp̄tos. Et ibi Jo. an. circa eundē. s. instat. et pulcrā materiā tractat ibi. Et licz positōes et articuli iusto lit̄ seu iudicij ordine seu loco sūt. s. post lit. p̄t. et iura. calū. sup̄ p̄ncipali tñ q̄ncūqz faciēde sunt p̄batiōes fieri p̄nt. de q̄ in spe. de positōibz. s. iij. in p̄n. Quia si reus h̄z p̄bare exceptiōz v̄l actor replicationē suā rediget exceptiōes v̄l replicationē in positōes et articulos. Ad for̄ mādās igiṫ positōes hac via puenit. Nā formans eas habeat libellū p̄ oculis. et ex ei⁹ tenore sumat et formet positōes et diligēt p̄sideret qd̄ habeat necesse p̄bare et sup̄ oibz q̄ d̄z p̄bare positōes faciat. nec valet positio nec etiā cōfessio nisi fiat sup̄ re de q̄ agiṫ. de q̄ in spe. de posit. s. v. p̄. regulariter aut̄. de q̄ etiā de p̄fess. c. j. et ij. li. vj. In actōe ḡ reali sicut visum est sup̄ in p̄ma forma libelli. sic ordinet positōes suas actor. Positōes et articulos infra scriptos ac p̄tenta et descripta in eis om̄ia et singula dat facit et exhibet.

Corā vob̄ honorabili dño A. iudice et p̄curator noie p̄curatorio tal̄ actoris me⁹

Positiones et articuli

dio suo iuramento in tali cāzē. Quibus oībus petit sigillatim p talē reū rñderi p iuramentū suū sufficientē. et clare p sūbū credit vñ non credit offerēs se ad pbandū negata. ad suā pfluā tñ pbatōne se nō astringens. In p̄mis ponit et pbare intēdit q anno tali tpe p̄ctus. de q̄ infra talē Sēpronius in cāpo talis loci talē fundū cui⁹ p̄fines infra p̄fificanti habuit ad eū p̄tinentē. Itē q̄ idē semp̄oni⁹ āno p̄dicto die et mēse tali fundū h̄mōi titio actori p̄dicto emēti vendidit p̄ p̄cio tot librarū denariōz. Itē q̄ ip̄e titius p̄ciū p̄expressatū p̄dicto suo v̄ditori nūerauit realr et p̄soluit. Vel ponat si nō est facta solutio q̄ venditor de p̄cio fide habuit et c. vt in forma libelli. Itē q̄ sēpronius v̄ditor m̄oratus fundū p̄dictū et ei⁹ possessionē realr tradidit titio emptori aūdicto. Itē q̄ Sēyus re⁹ p̄dictus eū de fundū a tali tpe detinuit et occupauit. detinet et occupat. fructusq̄ ex eo pueniētes pcepit et p̄cipit. et eū titio actori restituere libez et vacuū dimittere seu assignare cū fructib⁹ pceptis refragat in piculū aie sue. Itē q̄ de p̄missis oībus et singul⁹ fuit et ē publicata vox et fama. Dat etiā libellū. p pte sua oblatū. p positionib⁹ et articul⁹. ac pducēda ac pducēda in h̄mōi cā inq̄tū faciūt p pte sua et nō vltra. nec nō de notorijs si gnis et sigillis saluo iure addēdi minūēdi supplēdi. declarādī. vt moris ē. Et positōnes sic se formāde. q̄ fundēt intētionē p̄nētis p̄siderata natura p̄posite actōis. Si q̄ actor agit de dñio rei petite. h̄z p̄siderare q̄ necessaria sūt in p̄batōe dñij. Et q̄ se ista tactū ē s̄ circa p̄mū libellū. et no. guil. in spe. d. locato. s. nūc aliq̄. v. lvi. Si igit agit publiciana p̄sideret q̄ sint necessaria in ea. et sic de alijs. de q̄ in spe. de posi. s. v ad fi. Et debēt fieri positiones de p̄tētis in libello vñ ad ea p̄tinentib⁹. Et iudex d̄z examinare eas an faciāt ad cām vñ nō et c. vt postea patebit. vt no. i. c. j. de p̄fess. li. vj. et debēt dari positiones p iuramentū et q̄ dat p̄rias iurrit p̄iuriū. d. q̄ d. iureiu. c. vl. li. vj

Tabellio sic scribit

Anno tali. die tali. tal actor vñ ei⁹ pcurator p̄guit corā iudice p̄dicto. ac positiones et articulos obtulit infrascriptos. q̄b⁹ p pte aduersaz rñderi et eā ad h̄ cōpelli et cōgi postulauit. ex aduerso p̄dicto dño iudi

ce adhuc sedēte p tribunali tal re⁹ vel tal eius pcurator corā eo pparuit. ac positio nū et articuloz p̄dictoz copiā sibi decerni ac t̄minū ad dicēdū p̄ eas. vñ rñdēdū eis d̄ p̄petētē petijt assignari. Predict⁹ q̄ dñs iudex copiā h̄mōi reo vñ ei⁹ pcuratori fieri decreuit et diē talē ad dicēdū p̄ positiones et articulos h̄mōi l̄ eis rñdēdū p̄tēcio assignuit

Vel corā ordiario scribit tabellio.

Exhibitis his positionib⁹ et articul⁹ p talē actorē vñ eius pcuratorē in p̄ntia tal rei vñ pcuratoris sui. Anno tali. die tali. eis rñdebūt. vel ip̄i ipugnabunt p ip̄m reū vñ eius pcuratorē tali die. Et in h̄mōi assignatione t̄minoz aliqui nō exp̄mis pemptorie q̄ isti termini pemptorij intelligunt. licet nō exp̄māt. vt no. in. c. pastoral. de excep. Nisi fieret citatio vñ assignatio ad sniam audiendā. vt suo loco patebit.

Forma positionū et articuloz in actiōe psonali.

Positiones et articulos et c. vt s̄ in forma pcedenti. In p̄mis igit ponit et pbare intēdit q̄ titi⁹ actor p̄dict⁹ p̄fato seyo reo mutauit vel mutui cā nūerauit decē libras denariōz tal monete. Itē q̄ idē seysus debitor h̄mōi mutuatā sibi pecuniā p̄dicto titio creditori suo soluere p̄misit in t̄li termino et loco bona fide. Itē q̄ h̄mōi debitor ip̄e seysus debitor aūdictus suo creditori titio in p̄expressato termino dudū elapso soluere neglexit. et hodie mīstrare et de eo satisfacere indebite p̄dicat. Itē q̄ de p̄missis oībus et singul⁹ fuit et ē publica vox et fama. insup dat libellū vt i pcedēti forma

In actione depositi sic p̄cipiant et c.

Positiones et c. In p̄mis ponit et pbare intēdit q̄ titius actor p̄fat⁹ penes seysū reū p̄dictū deposuit decretales. Itē q̄ h̄mōi deposit⁹ liber decretaliū scriptus fuit i cartis hedinis seu in p̄gamento. Item q̄ glo. habuit ordiariā seu apparatū Berni. p̄posito papiēsis. Itē q̄ habuit desup corcū rubē albū vñ nigrū. Itē q̄ scōs sextern⁹ sic incipiebāt. Itē q̄ p̄mi q̄terni p̄ncipiū fuit tale. Itē q̄ m̄oratus seysus p̄dictū libroz decretaliū ex causa depositi ad se recepit. Itē q̄ ip̄m libz p̄dicto depositori idē depositari⁹ reddere et restituere p̄dicat. Itē q̄ de p̄missis oībus et singul⁹ et c. Etia insup dat libellū in p̄ma forma.

Positiones et articuli

In possessorio recuperande seu interdictione unde vi fiant sic positiones et articuli.

Positiones et. ut pus. In primis ponit et pbare intendit quod anno tali die tali citi actor p dicitur tale fundum vel domum cuius fines infra describitur possedit. Item quod seipsum p dicitur p dicitur anno et die eundem titulum sic in possessione reale et corporali extitit de domo seu fundo homini sui et possessione violenter expulsi et eiecit. Item quod domum seu fundum homini seu ei possessione a tempore deiectionis et spoliatiois p dicitur detinuit et occupavit. detinetque et occupat et possessione eadem cum fructibus inde perceptis et quod percipi potuerit p dicitur titulo spoliato restituere et tradere. Item quod dana propter hoc p dicitur sustinuit spoliari ex tali causa et ipsi intesti spoliatores homini et deiectionis facta non fuisse. Item quod fructus perceptos et quod percipi potuerunt a p dicitur tempore visum put et percipi annuatim commone fuerunt. vicz tot maldra frumenti talis mensure. Dana pro et interesse ad tot libras de narioz ipse spoliatus estiat. via tamen iudiciali salva taxatione. Item de pmissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. dat nihilominus libellum et. Sic fiunt positiones et articuli mebratim et distincte. quia articulus est per intentionem. ut no. de testi. pntiu. in glo. et articulus. li. vj. Vel si agit et eum qui non spoliavit. sed spoliari mandavit. vel spoliatores ratam habuit vel re spoliata recepit scienti a deiectione. sic percipiant positiones ut pus.

Forma contra detentorem mandantem vel detrahentem.

In primo ponit et pbare intendit procurator p dicitur quod tali tempore titulus re talis possedit. Item quod talis sempromi eodem tempore. vicz tali die veniens eundem titulum possessor de possessione eiusdem rei expulsi violenter et eiecit. Item quod seipsum spoliatores et deiectionis eadem tempore eundem sempromi fieri fecit et mandavit. Vel si non mandavit. sed ratam habuit ponat sic. Item quod spoliatores et deiectionis homini idem sempromi fecit nomine et preplatoe sui rei supradicti. Item quod ipse seipsum eadem spoliatores sic suo nomine et ei preplatoe facta gesta et ratam habuit. Item quod re homini ipse seipsum ad se recepit. et ea a tempore deiectionis et spoliatiois p dicitur hucusque detinuit et occupavit. detinetque hodie occupata. Vel sic quando convenit reus qui scienti re recepit a deiectione pmissio. pmissis duobus primis articulis. puta de possessione tituli et spo-

liatione sempromi. de cetero ponat sic. Item quod p dicitur seipsum p fatam re spoliata a p dicitur sempromio deiectione et spoliatores recepit. Item quod ipse seipsum sciuit titulum p dicitur re homini a sempromio fuisse et esse spoliatam.

Pro formis positionum in diversis materiis habeat recursus ad spec. tit. de testi. § nunc videndum. Et in tractatu libelloz. ibi quasi per singulos titulos in materiis format positiones super libellum. Et etiam aliquae positiones format de p fess. c. j. li. vj. in glo. mag. ibi de materia positionum. et c. sequenti.

De modo rñdendi ad articulos

Factis autem et oblatis positionibus re si sunt pertinentes clare et certe de ad eas rñdere. de testi. pntiu. li. vj. imo si interrogat super positionibus et iussus rñdere si facere recusat. hñt positiones per p fessatis. nisi rñnabiliter causa recusante excuset. ut in. c. ij. de p fess. li. vj. Et si sit causa rñnabiliter ibi no. in glo. puta si positio est supflua que non facit ad causam. vel obscura incerta capciosa de facto alieno ipertinens vel indiffinita iuris. ut ibi. Ponens enim de ponere certum. et sic rñdens certum potest dare rñsum. ut no. in iuribus alle. Et ista singula declarant. c. ij. de p fess. li. vj. in p dicta glo. Et quod de. ponit et pbare intendit. si hodie est in usu. alias positiones dabant sic dicendo. primo ponit talis et. Et si negabant iste positiones postea dabant articuli sic dicendo. Talis intendit pbare et. Hodie si filius fuit ita quod positionis negat succedunt in locum articuloz et intentionum pbadi. de quod etiam in spec. de testi. §. nunc videndum. in pñ. cum remissis.

Exceptiones contra articulos et positiones.

In termino igitur p dicitur puta ad dicendum positiones et articulos vel eis rñdendum statuto solent quique dari exceptiones contra positiones et articulos sub hac forma.

Forma exceptionum contra positiones

Contra positiones et articulos pntensos oblatos per talis actorem vel talis ipsi procuratorem in causa tali et. procurator nomine procuratorio talis rei pponit et dicit excipiendum quod homini pntense positiones et articuli sunt generales nimis obscuri incerti informes indeterminati dubij multiplices indiffiniti iure capciosi de facto alieno et ipertinentes ac tales que minime releverent actorem pbati vel p fessati. et eis inquantum per positionibus dant non est per parte rei rñdendum Inquantum pro offerunt ut articuli nullatenus

Forma exceptionū

sunt admittendi. vt ex eoz p^{te} inspectioe euident. z latius si fuerit opus deducet. Quare p^{dict} pcurator rei petit p vos p nūciari decerni z declarari positioes z articulos p^{ass}ertos nō esse admittēdos. sed eos reijciēdos z repellēdos fore. ac reijci z repelli p^{te} reā ab instātia iudiciū v^{ri} ide absolui. z actorē sibi in expēsis legitimis p^{den}are saluo iure addendi. diminuēdi zc. Qū tū positioes z articuli sūt obscuri imptinētes v^l inadmissibiles. sic q^z p^{bat}i nō releuarēt ponentē. d^{ct} Jo. an. in. c. dudū. ij. de elec. q^z incaute facit aduocat^{us} p^{us} alte rius si petit declarari articlū. V^l a p^{nci}pio dicit eū nō eē admittēdū. v^l etiā si for mat interrogatoria talia q^z p testes h^{ab}ent declarare. Iudex tū pōt examinare positio nes z articulos z imptinētes repellere. qū de imptinētia p^{stat}. In dubio potius h^{ab}et admittere. vt notat de testi. per tuas. z de p^{ses}. c. ij. li. vj. de app. cū spēali. s. porro. p. excessu q^z. V^l p^{su}enerūt fieri r^{nsi}ōes ad positioes z articulos saluo iure imptinētiū z nō admittēdoz. de q^z etiā in spe. de posi tiōibz. s. vj. p. si p^o certū est zc. Possunt q^z fieri r^{nsi}ōes ad positioes formatas sup libello in actioe reali sub hac forma.

R^{nsi}ōes ad positioes in actioe reali.

Procurator noīe pcuratorio seij rei saluo iure imptinentiū z nō admittēdoz po sitionū z articuloz p^{ten}soz titij actoris sic q^z r^{nsi}ōes q^z forsitan ad imptinētes z in admissibiles positioes h^{ab}moi fieri cōtingit p nō factis habēat. dat facit z exhibet me dio iuramēto r^{nsi}ōes infrascriptas zc. Ad p^{ma} positioz p^{ten}sam q^z sic incipit. In p^{mi}is zc. pcurator seij p^{dicti} rndēdo ad eā nō credit. Ad scōdam zc. nō credit. Tertia depēdet a scōda negata. s^{il}z z q^{rt}a. Ad q^{nt}ā credit se fundū possidere. z ei^{us} restōnez seij z assignationē iuste p^{dic}ere. Et finalē credit de p^{ses}latis. z negat de negatis. Et l^z p^{dict}e positioes sint p maiori p^{te} de fa cto alieno. tū q^z faciūt ad cām. iō ē ad eas rndendū. q^z siue sint de facto p^{prio} siue d^o facto aduersarij. siue etiā d^o facto tertij. d^z eis rnder. Ita dicit Jo. an. in addi. spec. de posi. s. vj. Item sup d^z in r^{nsi}ōibz ad certā z q^{rt}ā positioes. q^z depēdeant a scōda negata nō optet aliter ad eam r^{nsi}ō nem fieri. V^l ex q^z negat p^{tract} emptio

nis seu venditiōis. negant alia inclusa v^l necessaria p^{curr}ētia ad talē p^{tract}ū vt p^{ch} nūeratio rei traditio ex tali cā facta zc. Positio tū depēdet a negata q^z nō depē deret aliqū a p^{ses}lata. vt no. d^o p^{ses}. c. ij. li. vj. sup glo. p. rōnabili. Et q^z fit r^{nsi}ō p^{ch} bum credit vel non credit. hoc p^{cedit} ex vi iuramēti calūnie talis. Sed iuramēti de veritate artat p verbum scio vel nescio Tū iurans de veritate est interrogandus z etiā rndere tenet de crudelitate. vt no. p Ostien. in. c. l^{ras}. de iura. calū. Et p^{ses}lio de crudelitate etiā p^{iudic}at sicut p^{ses}lio de p^{itate}. vt no. de iureiur. ex l^{ris}. in glo. fi. z de iura. calū. cū cām. De stilo tū curie iurat q^z dicere veritatē quā scit v^l credit Si rndet p^{ch} bum dubito an sufficiat. no. i alle. c. cū cāz. in glo. j. z sup ea. Quid etiā iuris sit cū actor petit centū. reus respon det se sub p^{ditione} p^{mi}isille. an videat pu re p^{ses}lus. no. p archi. z Jo. an. de p^{ses}. c. j. li. vj. Ista r^{nsi}ō est in p^{te} p^{tra} rndentes. s. in q^{nt}ū p^{fit}et se p^{mi}isille. z in p^{te} p eo. s. in q^{nt}ū dicit q^z sub p^{ditione} p^{mi}isille. sed cō fessioi stat p^{tra} p^{fit}entē nō p eo. Et q^z vi det fundata intētio actoris p talē p^{ses}liōz nisi reus p^{bet} p^{ditione}. Sed in p^{trari}z facit. q^z ista r^{nsi}ō est vnica z vnū p^{stru}ctū ergo actor aut totam approbet. aut totā re futet v^l recuset. Et q^z si vult approbare p se d^z etiā p se approbat. Finalr credit Jo. an. q^z re^{us} iuste peteret declarari p actorē. an ponat ipm p^{mi}isille pure v^l sub p^{ditione} z sic cessaret illa p^{plex}itas. Archidi. tū d^{ct} q^z re^{us} poss^{et} negat se pure p^{mi}isille. Istum actum r^{nsi}ōnū factarum scribebat tabellio hoc modo.

Forma actnū in actis

Die tali. Anno q^z sup. talis reus vel ta lis aus pcurator corā p^{fato} d^{no} N. iudi ce in solito suo loco ad reddēdū iura p tri bunalī sedēte p^{pens} r^{nsi}ōes ad positio nes z articulos tal^{is} actoris sibi ibidē p^{pens} tis. infrascripti tenoris obtulit. z r^{nsi}ōes h^{ab}moi fecit medio iura. q^z b^z r^{nsi}ōibz sic fa ctis z receptis actor p^{dictus} v^l pcurator ei^{us} sibi dilationē p^{pent}ē ad p^{duc}enduz testes p sua intētiōe fundāda assignari postulauit. Cui ipse d^{ns} iudex p^{dict} talē diē v^l vnū mēsem p^{termino}z dilatōe ad te stes p^{duc}ēdos assignauit. Vel sic scribit

Forma interrogatorioꝝ

notari^o ordinarij. Facti vel exhibitis rñsio
nib⁹ p^odictis p^o talē reū vel talē ipi^o p^ocura
torē. āno tali. die tali. in pñtia actoris vel
sui p^ocuratoris pbabit. vel pducē testes
p^o actorē p^o p^oma dilatoē die tali zc. De istis
aut dilatoib⁹ pcedēdis an dent⁹ tres dila
tiones vl⁹ vna tm̄. vl⁹ ita spaciofa q^o infra il
lā pñt fieri tres pductōes. no. de dila. c. ij.
in glo. ij. z sup^o ea. vt postea videbimus.
Pars 3ª quā sit pductio testiū dat iterro
gatoria. z dant⁹ sup^o articū⁹ volētis pduce
re testes z formant⁹ fm̄ circūstantias cāe z
p^osonaz testiū. de pba. licz. §. post h. de tes
ti. cū cām. z. c. p^o tuas. vbi h. z de testi. pñ
tiū. li. vij. Et ibi ponit⁹ forma eoz. Datis
g^o articū⁹ p^o alterā pñtiū. ps 3ª quā dāt⁹ petit
terminū ad dādū iterrogatoria. z iste tmi
nus dāt⁹ vt pbāt iura alle. z etiā vt gñalis
bz p^osuetudo dandus ē. Fuit g^o isto modo
sup^o articulis in reali actione zc.

Forma interrogatorioꝝ.

Interrogatoria infra sc̄pta dat⁹ facit z
exhibet p^ocurator p^ocuratorio noie tal⁹ fm̄
q^o oia z singula petit singulos testes pñs
aduerse interrogari. z iterrogatōes hmōi
cū rñsionib⁹ testiū ad eas in actis redigi z
p^oscribi. Alioqñ de iualitudine depositio
nū z q^o si nō p^oiudicet ac alijs p^otestat. put
est moris. Diligent⁹ g^o z nō p^ofunctorie te
stes ibi examinent. z ab eis prudent⁹ sup^o q^o
libet articulo q^orat⁹ de singul⁹ circūstantijs
Querat⁹ etiā a q^olibet teste de ipi^o etate. fi
de. fama. statu z p^oditōe. an sit nobilis vel
plebeius. Itē qñtū habeat in bonis. Itē
an p^oce vel p^ocio g^ora odio timore vel fauo
re testificet. Itē an ei datū sit aliqd vel p
missum. vel aliquā habeat spem q^o sibi de
tur vt sic testificet. Itē an sit excōicatus
maiori excōicatione. Itē an sit amicus so
cius vel familiaris. p^osanguineus. affinis
vel subditus. vel de iurisdictione pducē
tis. vel ei^o 3^a quē producat inimicus. Itē
an sit instructus 3^a quē z qd deponere de
beat. Itē an sup^o hoc p^ocordauerit cū testi
bus suis. Itē vtz sit subordinatus. Item
quā p^ote mallet in hmōi cā obtinere. z cui
plus faueat zc. Et spēalr si dixerit testis
esse vez qd in p^omo articulo p^otinet⁹ interro
get de cā scie. vicz vnde sciat testis fundū
ad semp^oroniū p^otinuisse. z quō hoc. vel qñ
semp^oronius dñiū acq^osuit. Itē de p^ofini

bus eiusdē fundi. Itē circa scōm articū⁹
q^orat⁹. si testis dixerit eū vez esse de cā scie
an testis fuerit pñs in p^otractu. z q^o cum eo
fuerūt pñtes qñ nūero z ad qd ibi fuerūt.
Itē de loco p^otractus in q^o domo an dom^o
sit terrea lignea vl⁹ lapidea. in q^o p^ote dom^o
Itē de tpe. s. de āno mēse die hora. Itē de
forma ipsius p^octus. an fuit purus vl⁹ p^odi
tionalis vel modalis. z p^o q^o p^oba celebrat⁹
Et si p^oditional⁹ vl⁹ modal⁹. q^orat⁹ an p^oditio
postea extiterit z fuerit purificata vel mo
dus fuatus. Itē an testis nonerit p^osonas
p^otrahentiū. Itē an p^ociū interuenerit z an
p^ociū solutū fuerit. in q^o moneta. p^o quē cui
q^o loco tpe die hora. quib⁹ p^osentib⁹ z semp
de causa sciētie. de auditu fama certitudi
ne z credulitate z singulis circūstantijs
alijs q^o ad veritatē faciūt eliciendā z dete
gendā falsitatē. de testi. cū cām. Plenissi
me de testi. §. iā de interrogatorijs. in spe.
Et cautū est q^o hmōi interogationes di
stincte forment⁹ ponēdo an quālibet. Itē
vel p^osile. vt tradit doctrinā Buil. in spe.
de testi. §. nūc de interrogatorijs. Et fuit
interrogatoria circa p^osonas testiū z circa
dicta. Sed d^o Buil. in spe. de testi. §. iam
de interrogatorijs. p^o. in sūma. q^o sunt duo
genera qñtionū seu interrogatoriay. Unū
genus fit ad destruēdū dicta testiū. Alio
ad fundandū exceptiōes. i. intētiōe eius
3ª quā testes pducant⁹. q^o testis deponere
dz p^o vtraq^o p^ote. Dic⁹ tñ Jo. ā. ibi i addi. q^o
interrogatoriū nō dz p^otinere nouū caplm
p^o aduersario. Exm. Titius pducit testes
cōtra Seyū ad pbandū mutuū. Seyus
dat interrogatoriū petendo interrogari te
stes sup^o solutiōe mutui. s. an soluerit h^o fa
ciendū nō est. q^o Seyus de hoc habet fa
cere caplm z Titius interrogatoria. Pri
mū genus interrogatoriay fit duplr. vicz
vel rōne p^osonae testis. vt q^o est excōicatus
instructus. subordinat⁹. iudeus. suspect⁹
vel als minus idoneus ad testificādū. vel
rōne dicti. vt q^o deponit p^otraria. vl⁹ vacil
lat. vel nō reddit aptam dicti sui causam
De diuersis aut⁹ interrogatorijs z formis
interrogatoriay p^o Buil. in spe. de testi. §.
iam de interrogatis. De hoc etiā in. c. pñ
tium. de testi. h. vj. z ibi textus loquit⁹ de
iterrogatorijs. z in glo. ponit⁹ forma. z an
nō habuim⁹ textū de eis. De materia etiā

De testibus recipiendis

ista no. in. c. p. tuas. z i. c. cū cām. d. testibz
Et ibi no. q. si aliq. necessaria interrogatō
fuerit omīssa post publicatōe attestatio
nū petit a iudice vt iterz interroget. vt qd
omīssuz est recuperet. Itē guil. in spe. s. nūc
vidēdū. in fi. Et ista interrogatoria vl' co
pia de ipīs nō debēt dari pti aduerse pdu
cētī testes ppter subordinatōis timorē. qz eis
habitis possz instruere testes vt cōcorditer
ad interrogata rēderēt ne possz falsitas de
phēdi. z sic p h tolleret efficacia interro
gatoriōz q ad h sūt inuēta vt falsitas faci
lius depēdā. s. dant iudici q d. illas
moderare. supflua z iutilia refecare. Si
aut nō facit. nec ps dat interrogatoria. tūc
iudex faciet ista q hnt i. c. cū cām. d. testi.
Et pfulnit Oltiē. q poti? fiant supflua q
aliqd necessariū omittat ex duabz causis.
Prima qz si factū ē interrogatoriū z omit
tit negligent necessariū seu dolose supple
bit seu repetit nō obstante publicatōe. vt
sup dictum est. Scda cā qz forte iudex ex
officio plura refecabit vel refecaret q ex
pediret. Ita no. in. c. pñtium. de testibz. li.
vj. sup glo. interrogatoria.

De testibus recipiendis z examinādis

Factis rñsionibz ad positōes si p eas re
us pñtet positōes. releuat p talē pñssioz
actor a pbatiōe. z tūc nō restat aliud nisi
pñssioz p dēnare. qz nō sūt pñs iudicis ad
pñtentē nisi vt pñciet. de trāsac. pñtea.
Aduertat tñ diligēt actor an omēs suas
positōes sit re? pñssus. Si g aliqs positi
ones ē pñssus videat an p pñssatas ei? i
tētio fundata sit vl' pbata. z tūc sniam po
stulat ipse actor. Et pñpñores sē negatō
nes in iudicijs p qz optet ponentē onus
pbādi sibi. Vñ si reus oēs vl' aliqs po
sitōes negauerit. tūc hz actor suā intentio
nē pbare. ff. de pba. l. ei q. vj. q. vlt. accu
sator. Actor g tūc petat sibi terminū dari
ad pbādū. z iudex statuet sibi terminū cō
petentē p pma dilatiōe. qz dare iubet tres
dilatiōes. de testi. vltra tertiā. no. de dila.
c. j. Vñ fm alios statuat terminū vnū p
oibz dilatiōibz. vñ p pma scda z tertia di
latiōe. pñmū tñ suat. De q in spe. de pba.
in pñ. Et no. in alle. c. j. de dila. plen? in.
c. in cāis. de testi. in glo. Fñita tñ pma di
latiōe iudex nō dabit scda z tertia dilatio
Vñ vt ibi dī. Jñ. Scda z tertia dilatio

dabit qñ petēs illā oñdit se ipeditū i pñia
Quātū aut ad tñs spaciū pñtinere debeāt
iste dilatiōes habet in. s. spaciū. iij. q. iij.
no. ple. p Jo. an. in. c. vltra tertiā. de testi.
in cōmento. Actor q vult pducere testes.
faciat eos p iudicē vocari qz testis sine vo
catōe se ingerēs ex h qdāmodo se suspe
ctū reddit. vt. L. de testi. autē. roga. z faci
at citari aduersariū vt videat eos iuare.
alias receptio testū p absentē nō vocatū
facta nō valet. vt in. c. ij. de testi. Iudices
aut raro p se recipiūt testes. vl' eos exami
nāt. s. alijs cōmittūt. De h pñt Olti. vt
scribit Jo. an. in. c. pñtū. de testi. li. vj. sup
glo. interrogatoria. De q etiā in spe. de te
sti. s. nūc tractādū. p. licz aut dixerim. Nā
in pbatiōibz pendet totū ius cāc. Vñ de
berēt iudices poti? cōmittere alia q testū
examinatōz facit. xliij. dis. qescamus. S.
qz ex q est onerosum eis. iō de facili p eos
cōmittit. qd tñ fieri nō deberet. Si tñ vt
qz cōmittere vellēt deberēt nō notarijs vl'
alijs simplicibz. s. idoneis discretis z hone
stis delegare. de testi. si q testū. de testi. co
gē. c. j. d. plan. z affi. c. j. Qz tñ qñq testes
sūt q nō pñt vel nō tenent ad inuicē veni
re p testione ferendo s. iudex ad eos ire
vel mittere d. pñt pñlegiū vl' impotentia
ipoz testū. vñ si testes sē egregie pñone
vel mlires. aut senes aut remoti. Vñ q
pducit ē paup zc. de q in. c. si q testū. d. te
sti. z ibi de h dant pñsus. Vñ tūc est iusta
cā cōmittendi alijs receptōz testū z exa
minatōz. vt ibi no. de testi. cū cām. Pñus
tñ qz scribat iudex seu cōmittat examina
tiōe testū. recipit cautionē ab eo p quez
pducūt testes. vel cōmittat vt vadat ifra
tminū pñtentē ad videndū iurare testes
vt dī. Guil. in spe. de testi. s. qñliter. p. sunt
aut testes. De h tñ est dicendū vt no. in. c.
pñtū. de fideiussio. in glo. añpenl. z sup
ea. z in. c. statutū. de resc. in glo. pe. li. vj
Et fit cōmissio sub hac forma.

Forma cōmissionis recipiēdi testes

H. decanus zc. Iudex cāc z pñū infra
scptaz a sede ap. delegatus vl' archidy
conus vl' official' zc. tali notario publico
vl' alteri cui cōmittit Salutē in dño. Qz
talis actor in causa quā tali reo mouet in
iudicio corā nobis ad intētiōe eius fun
dandā nōnullos intendit pducere testes

Iuramentū testium

qz receptōi z examinātōi psonalr interesse nō valemus. Idcirco de vīa legalitate z discretiōe plimū. p̄sisi vobis cōmittimus z mādāmus q̄tās testes q̄s idem actor v̄l ei⁹ pcurator vob duxerit nōiandos ad vestrā p̄ntiā p̄uocetis. receptoqz fm formaz iuris z iudicij morē ab eis p̄mitus iuram̄to sup intētiōe z articul⁹ p̄ntibz inclusis v̄l vobis p pte actoris exhibēdis. z fm iter⁹ rogatoria p̄tis alterius si vobis dabūt cogatis eisdem veritati testimonij p̄hibere attestatōes in publicā formā redactas sigillo v̄ro clausas. fideliter z secrete inclusas p nunciū fidelē z idoneū nobis in talē diem remittatis. Vel sic.

Talis iudex zc. Salutē in dño. Pone ritus q̄ in causa q̄ inter talē ex vna. z tales pte ex altera vertit in iudicio corā nob p̄tes hincinde nōnullos volētes pducere testes p fundanda sua intētiōe. q̄s corā nobis difficile foret pducere z p̄tibz onerosū Idcirco discretiōi v̄re cōmittimus. ac firmiter ac discrete p̄cipiēdo mādāmus q̄tās testes q̄s p̄ vtrāqz pducere curauerit corā vobis infra spaciū vnus mēsis. vel talem diē legalit̄ recipe ac eos sup articul⁹ a p̄tibz hincinde in cā h̄mōi datis. z fm interrogatoria p̄tū q̄ vobis v̄nacum p̄ntibz trāsmittimus fm datum a deo vobis p̄udentiam diligenter examinare curetis seruata forma debita z consueta.

Depositiōes ip̄oz testū cū articul⁹ z interrogatorijs p̄dictis ac toto p̄cessu quē sup h̄ corā vob h̄re p̄tingit sub sigillo v̄ro fideliter inclusis. nob q̄ntotius poterit remittere studeatis. Aliq̄n cōponit etia forma cōmissiōis decipiēdis testibz reprobatorijs clausa sub ista forma Qd si forte altera p̄tū testes alterius reprobare voluerit. testes sup reprobatiōe h̄mōi pducēdos infra. xv. dies p̄ dictū mēsem imediātē se q̄ntes fidelit̄ admittē z examinare solcite studeat. Aliq̄n et addit clausula. Testes p̄o si se ḡra odio v̄l amore p̄cio v̄l timore subtraxerint p censurā eccl̄asticā ad p̄hibēdū testionū p̄tatis auctoritate n̄ra. imo veri⁹ aplica p̄pellat. Aliq̄n et addit clausula v̄icē sc̄antes nobis q̄nta fides possit ip̄is testibz adhiberi. Ista clausula habet de fideius. p̄stituit. in fi. ibi de h̄. de q̄ etia no. in. c. qm̄ p̄. de p̄ba. de ista cōmissiōe

seu remissiōe z ei⁹ forma vide in. c. p̄ntius de testi. li. vj. vbi p̄p facit remissiōē ad p̄tes p̄ testibz pducēdis z de receptoribz testū. an possit v̄lteri⁹ cōmittē habet de re iudi. cū bertoldus. z in cle. iudices. de of. dele. p̄ot etia iudex h̄ officiū cōmittē taz bellioi seu notario cāe. z sic exercebit v̄trū qz officiū. s. receptoris testū z sc̄ptoris. et ita tenet In. in. c. qm̄ p̄. de p̄ba. Et h̄ etia h̄ ḡnal⁹ p̄suetudo. Et d̄t ibi D̄st. q̄ sanū est p̄siliū q̄ de cōmissiōe iudicis tabellioi facta fides fiat nō p̄ ip̄m tabellionē cui facta est cōmissiō. qz ei in h̄ nō credit. sed p̄ instm̄ alterius tabellionis v̄l l̄ras autēti co sigillo sigillatas. Cū ḡ ps pduc̄ testes suos corā iudice v̄l eo cui h̄ est cōmissum. debent testes iurare dicere p̄tātē. qz sine iuramento dictis eoz nō cre d̄t q̄ntūcūqz sint religiosi. nisi iuramentū eis a p̄tibz remittat. vt in. c. nup. z in. c. de testibz. de q̄ etia in spe. de testi. s. sequit̄.

Forma iuramenti testium.

Forma autē iuramēti testū habet de testibz. fraternitat̄. in v̄l. glo. qz iurabūt qz dicāt totā veritatē iudici v̄l cui cōmiserit quā nouerint de ista cā seu re sup q̄ iurāt. Itē qz nullā interserāt falsitatē. Itē qz p̄ vtrāqz pte dicāt iudici veritatē quā sciūt. Itē qz dicāt oēm p̄tātē siue sint it̄roga ti siue nō. Item qz nec p̄cio nec amore vel odio. seu p̄ aliq̄ cōmodo testionū dicant Et d̄ facto addit sextū. s. qz secretū teneāt dictū suū vsqz ad publicatiōz. de q̄ etia in spe. de teste. s. sequit̄. Et debent iurare ta ctis euāgelij. vt i. iij. q. ix. hortamur. An p̄o si nō appareat testē tetigisse illud euāgelij p̄sumat tractat Jo. an. in addi. spe. in s. p̄rio alle. sup p̄. z no. Qñ autē p̄z p̄bati p̄sanguitas ad dirimendū m̄rimoniū est special⁹ forma iurandi vel iuramēti testū de q̄ in. c. licz ex q̄dā. de testi. Pars autē p̄ quā testes pducunt sit p̄ns in p̄ductione testū. z videat p̄sonas testū q̄les sint. an sint tales q̄ nō possint testificari z faciat p̄statiōz qz dicere velit in p̄sonas testū al̄s post publicatiōē ac testatiōē nō p̄t nisi in duobz casibz. scz nisi iuret qz hoc ex malicia nō procedat. vel non offendat se post publicatiōē ea didicisse que obijcit in p̄sonas. vt in. c. p̄ntius. de testibz. Et debet fieri ista p̄statio tēpe p̄ductionis

Forma actuū in actibus signādoꝝ

testiū. vt in ti. ex pte. e. t. Tū ista prestatōe facta si testes aliqd dixerint p. prestante. eis de facili nō credet. vt in alle. c. pñtiuz. in fi. Quale tñ si intelligat ibi nō. Et ista oīa puta testiū receptionē eoz iuramenta z pñtis prestatōne tabellio scribat in actis. de pba. qm̄ ptra. Et erit ista forma.

Forma actuū in actibus signādoꝝ

Anno tali. die tali. talis actor vel talis ipi⁹ pcurator corā tali iudice vl' tli cōmissario pparuit. z A B C. testes ibidē pparētes pduxit. petēs eos p pñctū dñm iudicē seu cōmissariū recipi z admitti. Ex aduerso tal' reus vel tal' ipi⁹ pcurator ibidē pparens prestat expñse q in psonis testiū hmoi dicere vellet z obijcere seu post depositionis aperturā reprobare. Predictus g dñs iudex vel cōmissarius testes pñtia tos recepit. q oēs z singuli tacti euāgelij solitū pñtiterūt iuramētū zc. Tandē iudex vel cōmissarius pcedendo ad examinatōz testiū vocabit ad se testes z singulos secre te z sigillatim examinabit. exēplo Dañ. q falsos sacerdotes p susannā inductos secrete examinavit. vt habet Dañ. xij. Et nō. de testi. c. ij. in glo. nō est ita. ibi de h. Et dicet ei. amice falsidicus testis tribus psonis est obnoxius. s. deo. cui⁹ pñtia cū sit vbiqz pñtiat. Itē iudici quē mētiendo fallit. Itē pñti innocenti quā falso testionio le dir. de crimie falsi. c. j. Et qm̄ testis q pñtatē occultat. z q mendaciū dicit est reus. qz pñtus pdesse nō vult. scōs nocere desiderat. xi. q. iij. q. s. q. s. Un cū iuraueris dicere pñtatē. p id iuramētū obsecro te vt aīaz tuā salues. z qd scis de tali negotio plene dicas. Deinde pponas sibi qñt int talem z talem q vertit sup tali re vel debito zc. Deinde legat z exponat sibi pñm articlū z sup illo testē interroget an sciat eum esse vez. Et si testis dñt eū esse verū qrat ab eo de cā scie ex q cā sciat eū eē vez. z fm alia interrogatoria q data sunt circa istū articlū eū diligētē interroget z sigillatim. Deinde facta interrogatiōe de his q in pmo articulo pñtinent z de interrogatorijs circa eū datis. z factis depositiōibz z rñsiōibz p testē ad ea. tunc descendat examinātor ad scōm articlū. tandē ad tertiū. z sic de alijs. Adhibeat tñ cautelā si visum fuerit expedire q pmo qrat a teste in genere qd

sciat de tali causa que vertit inter tles zc. anteqz aliquem articulum sibi perlegat. Vel qñqz pmo interroget de vltio vel de medijs articulis. Istā pposterationē suā do vt p hoc facilius apprehendere valeat an testis sit subordinatus seu instructus vl' nō. nec suadeat ei neqz ipm inducat vt aliqd certū dicat. sed qrat in genere. nec etiā inducat eū ad dicendū se scire qd credit. vel ecōuerso. de quo in spe. de teste. s. nūc tractandū. Hanc tñ cautelam z sequētia notarius scribat isto modo.

Forma depositionū in actibus signādoꝝ

Anno. mense. die. talibz talis testis iuratus sup pmo articulo q sic incipit. Itē ponit zc. sibi lecto diligētē z expōsito examinatus dixit se articlū ignorare. vel dixit vera esse que in ipso pñtinent. Interrogatus de causa scientie seu quō sciret. rñdit q interfuit. z ita fieri vidit z audiuit. Interrogatus de tpe zc. fm q interrogatoria data fuerūt. rñdit q anno tali. die tali zc. Itē sup scōdo articulo q sic incipit. Itē zc. si bi lecto z clare expōsito dixit. z sic de alijs articulis. Et qrat de causis z circūstantijs circa formā interrogatoriāz. circa quēlibz articulū datoꝝ z rñsiones ipi⁹ testis qñles cūqz fuerint redigant in scptis vt in forma. sup sicut a teste pferunt. nihil mutādo vl' detrahendo. z diligētē vulgare interpñtet in latinū. nec scribat testem dixisse credo vbi dixit scio. vel econtra. Nā taliter posset dictū testis redigere in scriptis q auferet ius hñti. z sic se sibi ad restitutiōez seu satisfactiōz obligabit. Caneat etiā ne scribat talis testis dixit p oīa sicut tal' pñtus vel secūdus. sed cuiuslibet testis dictus p se in scptis in integrū redigat. vt nō. de p. sig. nihil obstat. de q ibi plene. Et aduertendū q vbi sup articulo pñcipali testis de posuit. examinātor seu tabellio nō dñz vti his pñtis. vicz talis testis requisitus vel interrogatus sup articulo tali rñdit zc. Sz dicat seu scribat. talis iuratus q sup articulo tali sic dixit. Sed vbi de cā scie vl' d circūstantijs extra articlū pñcipalē qñt tunc his verbis tabellio vti scribendo. Talis interrogatus vl' requisitus quō sciret vel de tpe se loco zc. Respōdit zc. De quo in spec. de testi. s. nunc tractandū. p. z aduerte diligēter. Quomodo etiā in

Forma cōmissionis

testiū examinatiōe q̄dā p̄siderāda sūt circa
examinatōre testiū. vīz q̄ sit prudens ex-
pertus. diligēs et attentus. fidelis et caut⁹
prudēt et discrete attēdend⁹ p̄ba q̄litate
et vultum ip̄ius testis. Quedā circa ip̄os
testes vīz an sint inimici v̄l infames. Et
q̄dā circa dicta testiū. vīz an depositiōis
causam reddant et. Ponit Guil. in spe. in
ti. de testi. §. nūc tractandū. in. §. vt autē h
plenius. Debet ḡ examinator iudex vel cō-
missarius attēdere an testis vacillat v̄l ti-
tubat. seu cū trepidatiōe vel inconstantia
loquat. Et si vacillat debz h̄ scribi in acti-
bus p̄ tabellione. Sz an tabellio debeat
h̄ scribere ad p̄ceptū iudicis examinātis.
etiā si tabellio nihil de titubatione vel va-
cillatiōe p̄pendat. no. de p̄ba. qm̄ p̄tra. et
in spe. de testi. §. nūc tractandū. §. p̄sidera-
re dz. et seq̄nti. Et dz ibi q̄ sic triplici rōne
Prima qz iudex h̄z autoritatē in recipien-
do et examinādo testes. sz tabellio solū in
scribendo. Scda qz iudex sup̄ior est v̄nō
sibi magis ē credendū. Tertia qz tabellio
intētus circa scripturā nō p̄t ita attēdere
circa variationē testiū. et titubationē pal-
lorē vel mutationē faciei ip̄i⁹ testis sicut
iudex q̄ sp̄ pōt oculos ad testes h̄re. iō sibi
magis est credēdū. Potest tñ tabellio sal-
uādo p̄sciam sic scribere h̄ casu. Et iudex
mibi tabellioni sic dixit vt scriberē q̄ tes-
tis vacillabat. sz scriptura esset efficacior
si adderet tabellio et sic mibi videbatur q̄
vacillaret dūmodo rei veritas sic se habe-
bat. Debet etiā q̄tū p̄nt cū veritate exp̄-
mere. s. vacillatiōis modū. s. clis testis va-
cillando sine tremendo vel trepidando v̄l
sudando p̄ nimio timore loq̄bat. v̄l palli-
dus efficiebat. v̄l hmōi. et dz h̄ scribere te-
ste recedente vel ignorāte in cōtinēti. Tñ
ex q̄ testis audiuit. nisi iudex vellet p̄ficer
testē ex h̄ punire. de q̄ no. in alle. c. qm̄ p̄.
de p̄ba. p̄ In. et Dist. et in spe. §. p̄ximo al-
le. sup̄. Postq̄ autē testes recepti sūt et exa-
minati. si h̄ factū est p̄ aliū ex cōmissiōe iu-
dicis. ip̄se redactis attestatiōibz in sc̄ptis
ip̄as attestatiōes cū articulis et interro-
gatorijs ac alijs corā eo sup̄ hoc actis iu-
dici remittat sic scribendo.

Forma cōmissionis examinationis te-
stium.

Honorabili viro dño H. iudici vel offi-

ciali et. Salutē in dño. et mandatū v̄m
iniunctū prono suscipiēdo et exeq̄ndo affe-
ctu testes q̄s talis in cā tali corā me pdu-
cere voluit. vel testes mibi p̄ talē noiātos
citavi. et ab eis p̄ talē actorē vel ei⁹ p̄cura-
torē in p̄ntia tal̄ rei v̄l tal̄ ip̄i⁹ p̄curatoris
vel in penā p̄tumacie rei p̄ me ad h̄ citati
et nō p̄gentis p̄ductis. iuramētū iuxta mo-
rē qd̄ ip̄i oēs et singuli tactis sanctis enā-
gelis p̄stiterūt recepi. Ip̄osq̄ sup̄ articul⁹
actoris et fm̄ interrogatoriā ip̄i⁹ rei mibi
transmissa cū diligētia q̄ potui examinare
curavi. Quorū depositiōes p̄ talē notariū
publicū in sc̄ptis redactis sub sigilli mei
imp̄ssione inclusas. v̄nacum articulis in-
terrogatorijs. citationibz. p̄estationibus
testiū iuramētis. et alijs corā me in nego-
cio hmōi actis. factis. et p̄ductis. p̄ lato-
rē p̄ntium quē ad h̄ de v̄triusq̄ p̄tis p̄sensu
tanq̄ idoneū et fidelē duxi assumendū vo-
bis remitto. Aliq̄n additur ista clausula.
Et p̄tibo talē terminū in q̄ se coram vobis
rep̄ntare p̄ se v̄l p̄curatorē teneāt assigna-
ui. Et in forma dic̄ de testiū iuramentis
ideo posui. quia iuramenta hmōi sunt in
actibz scribēda. vt tactū ē sup̄. Unde nō
sufficeret poni in attestatiōibz sic. talis te-
stis iuratus dixit et. quia assertio ista seu
narratio est de p̄terito. nec p̄ eā apparet d̄
p̄sentia iudicis v̄l p̄tis p̄tra quā nec dies
p̄stici iuramenti. de quibz om̄ibz p̄stare de-
bet. de testi. c. ij. de p̄ba. qm̄ p̄tra. Ita dic̄
Jo. an. in addi. spe. de testi. §. sequit. Si
tñ scriptū inuenit in actis testium corā iu-
dice iurasse p̄tibus p̄sentibz. bene p̄sumit
iurasse vt debuit. s. cum tactura euangelii
or. vt etiā dixi supra. Et plene p̄ Jo. an.
in loco alle. Et debet testis recipi et veni-
re expensis p̄ducentis. vt in. c. statutū. §.
pe. de resc̄p. li. vj. Nec ps alia p̄ eo q̄ dat
interrogatoriā teneat aliquid ad expensas
testiū ministrare anteq̄ iter arripiat p̄ eū
dor et. Et quō nō habet rō illaz expensaz
quas testis domi facturū erat. et quō sol-
uet etiam expensas p̄ vectura equorū si cō-
ditio persone testis hoc requirat. etiam si
testis p̄prius equū duceret. tractas Jo. an.
in addi. spe. de teste. in. §. qualiter. Utrū
autē valeat depositio testis facta post ter-
minū datū ad p̄cedendū et ad recipiendū
testes seu p̄bandū no. in spe. §. p̄ximo alle.

De publicatione attestacionū

¶ Is quoque cui. Et ibi late p Jo. an. i ad
diti. cui finaliter placet distinctio Buil.
ibi posita in pmo 7 scdo mēbro. saluo eo
qd no. spe. de dila. §. 1. §. illud qz. in fine.

De publicatiōe attestacionū post dila
tiones habitas.

Postq̄ hic pducti 7 examinati sūt testes
si h̄ factū est in pma dilatiōe. 7 sufficiēs ē
facta pductio. pcedet ad publicatiōz atte
stationū. Si nō est sufficiēs 7 pducēs pe
tat scd am vel tertiā dilatiōez. Si iusta cā
subest. dabit cū cāe cognitiōe scda vel ter
tia. vt s̄ dictū est. Et no. de dila. c. ij. de te
sti. in causis. cū filiis. Quarta dilatio nō
dabit nisi cū qdā solēnitate legali. De q̄ 7
qlis sit illa solēnitas habet in. c. vltra ter
tiā. de testi. 7 ibi ple. Testibz sic pductis 7
examatis ptes renūciant testiū pductiōi
7 postulāt attestatiōes publicari. vel saltē
ps pducens id petit. Iudex q̄ volēs atte
statiōes publicare vocabit ptes. qz eis ab
sentibz 7 nō vocatis nō d̄z apire. de re iu.
cū ita. 7 maxie vocare bz illū q̄ quē sunt p
ducti. vt si velit possit aliqd in ap̄tione p
testari p̄tibz sic vocatis 7 p̄ntibz. Vel alte
ra p p̄ntiā absentē pcedit iudex ad pu
blicationē isto mō. qz pcepit notario q̄ le
gat corā se 7 p̄tibz publice i iudicio dicta
testiū vel ip̄e met legat. 7 si sunt multe vl
plix. sufficit legere vnā p om̄ibz. Quo fa
cto iudex dicit. Iste sunt attestatiōes in ta
li cā habeatis eas p publicatis. vel ea p
publicato. de q̄ in spe. de teste. §. satis vt
liter. in p̄n. Dicit aut̄ ibi Jo. an. in addit.
de facto fuari q̄ legif aliquid de vna atte
statiōe in p̄n. 7 de vna in p̄gressu. 7 de vna
in fine. Satis tū est iudicē p̄nūciare istas
p publicatis h̄i. 7 ita cōiter in istis p̄tibz
fuat. Et om̄ia ista p tabellionē redigunt
in actis hoc modo.

Formā actū in actis signādoz.

Anno. die. mēse 7c. Talis actor vel ta
lis ip̄si pcurator ex vna. 7 tal re⁹ vel talis
ipsius pcurator pte ex altera ad publicā
dū 7 publicari videndū 7 ad audiendū di
cta testiū p pte dicti actoris pductoris ci
tati cōpauerūt corā p̄dicto dño iudice se
dente p tribunali 7 testibz pducēdis renū
ciauerūt. ac dicta testiū p̄dictoz publica
ri p̄senserūt 7 expresse postularūt ac ip̄az
copiā sibi fieri 7 decerni attestatiōes h̄mōi

petierūt. Predictus aut̄ reus terminū ad
dicendū ptra psonas 7 dicta testiū cōpe
tentē sibi petijt assignari. Prefatus q̄ dñs
iudex attestatiōes h̄mōi p pte talē ip̄az at
testatiōū publice corā se legere fec̄. Quo fa
cto ip̄as attestatiōes voluit 7 fecit p̄nūcia
ri. 7 p apertis 7 publicatis h̄i. 7 copiā de
ipsis p̄tibz vel eaz pcuratoribz h̄ petētibz
fieri 7 dari decreuit. Et tali reo vel ei⁹ p
curatori talē diē ad dicendū 7 obijciendū
in psonas vel ad dicta testimium p termino
assignauit. Vel sic brūiter.

Consimilis forma.

Recte 7 publicate sunt he attestatiōes
in p̄ntia p̄nū vel eaz pcuratoz p̄sentien
tiū 7 publicationē fieri petentiū. vel in p̄
sentia talis actoris seu sui pcuratoris pu
blicationē fieri postulātis in penā p̄tuma
cie talis rei ad h̄ citati 7 mīme cōparentis
Anno tali. die tali 7c. Excipiet ptra dicta
7 psonas testiū 7c. In renūciatione tū ba
beat cautela. scz q̄ fiat renūciatio solū p
ductioni testiū nō p̄bationi in genere. qz
tunc nō possent p̄duci instrumēta q̄ alias
p̄duci p̄ntisqz ad p̄clusionē cause. de fide
instru. cū dilectus filius. Itē q̄ vna p̄tū
nō renūciet nisi 7 alia renūciet. de quo in
spe. de teste. §. vlt. §. Itē notandū. 7. §. fi.
p abbatem. de testi. in. c. de testi. qz als ps
que nō renunciasset posset pducere testes
ante publicationē. Et talis renūciatio ad
imit facultatem pducendi testes alteri p
ti sup eodem articulo. de quo plene in. c.
cum venisset. de testi.

Quid agendū sit p reprobatiōe testiū
post publicationē attestacionū.

Attestacionibz publicatis solet sup eis
disputari. vt d̄z in. c. in causis. de testibz.
Testes etiam qñqz p̄sueuerūt reprobari 7
an h̄ liceat vl an post publicationē. habet
in. c. p̄ntiū. de testi. li. vj. Impugnānt aut̄
vt etiam alias dixi p̄bationes facte p tes
tes ratione psonarū. 7 etiam rōne dictoz
ip̄soz testiū. Videamus de p̄ma. rōne p
sonarū repellūt testes seu reprobāt aliqñ
p̄t crimen. aliqñ p̄t publicatiōz qñqz p̄t
defectū. Propter crimē. vt qz ē latro. fur.
raptor. piur⁹. ifamis. vl als crimiosus. de
testi. testionū. 7. c. sic nob. cū si. Et si p̄t
suspitiōe. vt qz est pater. p̄ sanguineus.
vel socius. vel familiaris. affinis. piung.

Forma exceptionis

vasallus. libertus. venditor. fideiussor ei?
 q̄ eū pducit. De q̄. iij. q. iij. §. itē testiu. de
 testib. in sup. 7. c. cū nūcius. 7. c. in lris. et
 ple. in spe. de test. §. 1. Propter defectū pōt
 poni etī de ipubere. de q̄ in spe. de teste.
 §. 1. §. Itē excipit. q̄ est ipubes vel furio-
 sus vlt iudens. de testi. iudei. 7. c. licet. Et
 gñalr reqrūt in testib. septē. q̄ his p̄lib. cō-
 tinent. Condicio sexus. etas. discretio. fa-
 ma. Et fortuna fides. i. testib. ista reqres.
 Illos p̄sus ponit glo. i. c. ij. de testi. i. glo.
 ij. 7. ibi super glo. Ad singula ista danf cō-
 cordātie. Iudex ḡ facta publicatōe assig-
 nit tminū infra quē recipiāt copīa attesta-
 tionū. q̄ copīa facere tenet iudex. de pba.
 qm̄ 5. Et originalia d̄z iudex vel tabellio
 apō se retinere. vt ibi no. Deinde habita
 copīa attestatōnū p ptes iudex dabit aliū
 tminū reo infra quē 7 testes si p̄t repellat.
 Et post istū tminū nō audiet. de pba. licz
 de q̄ etiā in spe. de testi. §. pe. Qñqz tñ añ
 publicatōez attestatōnū testes reprobat
 7 repellunt. de q̄ vicz an exceptio 5 testes
 pponi debeat 7 pbari añ publicatōz at-
 testatōnū. vel an post fieri possit maḡ est
 diuersitas int̄ doctores. 7 diuersē sūt opi-
 niones. Tenet tñ cōiter q̄ exceptio legitia
 q̄ opponit 5 testes sp̄ a pncipio sit recipiē-
 da siue faciēda. Et iudex nō recipiendo
 grauat p̄tē. 7 sic locus essz apploni. Sz
 recipe statim p̄bationes sup tali exceptio-
 ne. vlt̄ differre post publicatōē ē in ar-
 bitrio iudicis. Ab isto excipiunt tres ca-
 sus. de q̄b. in. c. ex pte ade. de testi. in glo.
 hmōi. 7 sup ea. Et iudex in talib. arbitra-
 rijs d̄z aduertere ad pla. vicz an illud de
 q̄ excipit habeat eandē eq̄tatē cū p̄dictis
 casib. exceptis. vt sic ex eadē eq̄tate pba-
 tiōes p̄us recipiat. Itē an sit publicū qd̄
 excipit. Itē an habeat p̄batiōes. Itē an
 sit p̄sup̄tio 5 excipietē q̄ faciat h̄ cā diffe-
 rendi 7 fm̄ hmōi 7 alias diuersas circū-
 stantias facti videbit iudex an expediat
 p̄us recipe testes reprobatozios vel non.
 In dubio tñ differat reprobatio. de q̄ ple.
 in. c. ex pte. sup̄ alle. 7 ibi p̄ Jo. an. sup̄ p̄-
 dicta glo. Et ita est in arbitrio rei oppone-
 re exceptionē 5 testes a pncipio. vel illaz
 differre in tps̄ disputatōnū dūmodo d̄ h̄
 añ p̄testet iuxta dispositiōē. c. p̄ntiū. de
 testib. Sed in arbitrio iudicis regularit̄

est p̄batiōes sup hmōi exceptiōes statim
 recipe. 7 ipsas discuti aut in tps̄ p̄dictū
 differre dūmō attentis facti circūstantijs
 bene arbitrat̄ vt dictū est. Et d̄z regulari
 q̄ in trib. casib. p̄bationes statim admi-
 tunt. vt sup̄ p̄t. Et si ad p̄batiōē testiu
 p̄batozior. inducant testes reprobatoz. 7
 isti testes p̄batoz. p̄nt p̄ alios testes repro-
 bari. sz vlt̄erius nō admittat̄ reprobatio.
 vt est casus in. c. licz. iij. d̄ testi. De h̄ danf
 p̄sus. In testē testis 7 in hūc sz nō dat vlt̄-
 tro. Et in exceptiōē 5 testes qñ reprobant̄
 p̄textu criminis. d̄z fieri specificatio criminis
 5 p̄sonā cuiuslibet testis. vt in. c. p̄ntiū. d̄
 testi. li. vi. Exceptio tñ bñ recipit sine tali
 specificatione. 7 tunc d̄z fieri specificatio
 añ testiu receptionē. vt ibi no. sup̄ glo. no
 tabili. De qua aut̄ specificatōe intelligat̄
 no. ibidem in glosa nō esse. 7 supra.

Forma vero exceptionis p̄tra testes 7
 personas testiu erit ista. excipiendo cōtra
 testes p̄ talem p̄ductos.

Corā vobis honorabili dño iudice 7c.
 In causa que inter eundē actorē ex vna 7
 talē reū pte ex altera sup tali re vlt̄ debito
 vertit. pcurator pcuratorio noīe predicti
 A. rei pponit. 7 dicit q̄ testes hmōi ad te-
 stimoniū 5 ipm̄ reū nō sunt admittēdi. sz
 a testificandi officio seu actu excludēdi 7
 repellēdi. vel d̄t q̄ testes tales A. B. C.
 intra ordinē vlt̄ nūcz testiu admittēdi nō
 sunt vel p̄putandi nec eis nec eoz dictis
 dari d̄z fides vel adhiberi. nec dicta eozū
 in aliq̄ sunt seq̄nda. sz tanq̄ morbosa 7 in-
 fecta reprobāda 7 relinq̄nda. ex eo 7 p̄ eo
 q̄ talis testis fuerit tpe depositiōis piur.
 Nā alias in causa tali corā tali iudice in-
 ductus in testē peierauit vel de piurio est
 p̄uictus. Itē q̄ talis testis erat tpe depo-
 sitiōis adulter. 7 de h̄ p̄fessus vel p̄dena-
 tus. vel adhuc pōt pbari. vt de testi. sup̄
 eo. i. Itē talis testis p̄cio corruptus falsū
 testimoniū dixit in hmōi causa. Nam cū
 deposuerit me tali die cōtraxisse Erford.
 ego fui eodē die Waguū. Item talis 7 ta-
 lis sunt leuis opinionis 7 suspecte vite. et
 tales q̄ eoz dictis dari vel fides adhibe-
 ri in iudicio vel extra nō pfuevit. Quare
 petit hmōi exceptiōes admitti. 7 p̄batio-
 nes super eis recipi. ac ipsis p̄batiōes legi-
 time p̄ pte sua sniam absolutōriam ferri.

Forma exceptionis

Utrum aut sufficiat obijcere et pbare. q testes corrupti fuerint. vel an cū h exigat pbatio falsitatis dicti ipsi? testis. no. in. c. l3 de pba. §. post h. et in. c. sicut nob. de testi. Nā si excipit an sniam. sufficit pbare corruptionē cū p h phibent criminosi. Et idē post sniaz in cā a psonis. v. als in cā vbi snia nō h3 effectū rei iudicate. vt no. in dicto. c. sicut nob. §. si pō. S3 vbi snia trāsiuit in rē iudicatā tūc optz addi de falsitate. et etiā pbari. imo tunc etiā addi d3 q index in sniando fuit dicta testium corruptor. secutus p iura q alle. in dicto. c. licet dilect. de testi. in glo. ij. Et ibi ex tex. Ab. collegit sex exceptiones 3 testes. Prima de 3dictioe. scda de singularitate. tertia de mala fama. q̄ta de leui opione. q̄ta de falsitate. sexta de corruptioe. Iste tū exceptio nes nō oēs directe sūt 3 psonas testiu. s3 aliq̄ respiciūt dicta testiu. Utz aut testis puniat p̄t crimen. sic in modū exceptōis vta testionio repellat pbatū 3 cū. le. et no. de or. cog. c. ij. Et ita habemus quō pbatōes p testes reprobant rōne psonaz.

Qualr dicta testiu impugnent.

Uideam? g nūc quō dicta testiu reprobanz et ipugnant. qz nisi excipiant attestatōes q etiā als nō valerēt. possent p pson sum pūū etiā tacitū ratificari. de q no. de testi. cū cām. sup glo. ij. Un aduertendū q habita copia attestatiōnū aduocati p tū in aliq̄b locor pūb faciunt mēbra vt ipsi vlt index melius et facili? ad indaginē veritatis pnt puenire. De istis rubricis q̄lr sūt faciente tractat Guil. in spe. de testi. i §. publicat. in pñ. Videbit em causidic? vtriusq̄ p̄tis depositōes testiu et aduertit an articuli sint plene pbari vlt nō. Un aduocat? isti q̄ pducit testes signet articlū p crucē lram vlt aliud signū. Et vbi p dca testiu alicui? pbat idē articlū. ibi ponat idē signū vlt lram eandē in margine circa eadē dicta. Et vbi aliq testes cum eo pcor dant. faciat idē. ita vicz q fm plalitatē et diuersitatē articlor diuersificet etiā lras vel signa. vt p signor vlt lraz diuersitatē appareant q articuli p q dicta sūt pbari. et vbi ac i q̄b testes pcordat. Posset em ponī circa p̄mū. A. circa scdm B. circa tertiu L. et sic de alijs. Et vbi p dicta alicui? testis pbatu ē p̄mus articulus. ibi etiā in

marginē ponat A. vbi pō pbatu ē scds ponat B. vbi tertio L. et sic de alijs. Ecō tra aduocat? rei 3 quē testes pducti sēt studere h3 desigre p hmoi et p̄silia sig discor dantias et p̄rietates dictor testiu q habe at eas in p̄to. Et vt facili? et clari? possit eas ac ipa dicta ipugnare. d q plene i spe. de testi. in dicto. §. publicat. Iste tū rubce seu talia sig rubro raro fiūt hic in p̄tib

Forma exceptionū 3 dicta testiu.

Pnt tū sic formari exceptiones 3 dicta testiu. Procurator pcuratorio noie talis rei exceptiones 3 dicta testiu p̄tensoz pductor p pte talis actoris in cā quā mouet tali reo p̄dicto. f. Seyo vel Titio et.

Lorā vob honorabili viro dño iudice et. pponit et d̄t q ipa testiu dicta seu testio nia p̄tenta sunt singularia. obscura. dubia incerta et testes ipsi varij sunt. et in dictis suis vacillāt et negatiuā astruere et pbare intendūt. nec cās dictor suoz seu scie sue reddūt req̄siti. vel reddūt malas. insufficientes et ineptas. vel als non probant. ad qd pbandū sēt inducti. sibi q̄ in dictis suis euidentissime 3dicūt. Itē dicta ipoz nulla sunt et inualida. ex eo q mīme iurauerūt vel deposuerūt nō iurati. vel pte nō p̄te nec citati iurarūt. vel deposuerūt sup non iuratis. vlt qz deposuerūt de scia in tpe q nondū citat? erat testis. Quare reiectis et mīme attētis testiu hmoi dictis nullis et inualidis. petit pcurator p̄dictus in cā cōcludi. et se ab actoris iperitiōe absolui. ac ipm actorē in litis expensis p̄dēnari sibi. Istaz exceptionū aliq̄ puta tres hñt in. c. cū ecclia furrina. de cā poss. aliq̄. ex. c. l3 de pba. Itē ex. c. ij. et c. tuis. et c. nup. d̄ testi. Itē aliq̄ istaz nō indigēt pbatōe. sed p̄ritas vel falsitas eaz p̄t ex dictis. Sufficit g in his sola allegatio et oñsio dictorū vt veniat pbatio facti. vt in exceptioe de singularitate. variatiōe. nō redditiōe cāe p̄rietate et hmoi. In q̄b aut debeāt pcor dare. no. de testi. c. ij. Et dan? de h p̄sus p Inno. Res psona. gradus. locus. hec sūt psona tps. In his variando impediūt fidem suā. Alique req̄rūt pbatōnem. puta cū opponit de nullitate. et aliq̄n incūbit pbatio pducēti testes ex cāis ḡndictis vt q iurati deposuerūt. vlt q ps fuit citata. Ali q̄n pō pti opponēti seu excipienti incūbit

Forma exceptionis

pbatio. vt si dicat testis corruptus vel falsus dixisse. de q̄ et p̄ Jo. an. in addi. spe. de testi. in. §. sepe. Aduertēdū q̄ aliqui opponit d̄ falsitate cū corruptiōe. aliqui de sola corruptiōe. Itē de falsitate aliqui directe. aliqui indirecte. Falsitas directa raro pcedit post publicatōz. nisi ex culpa iudicis nō faciētis fieri debitā specificatōz. de q̄ p̄ Jo. an. in addi. spe. in loco p̄xi. alle. Falsitas indirecta pōt post apturā p̄ testes pbari. vt in. c. ex tenore. de testi. vbi de h̄. Sicut aut falsitas directa admittit post apturā p̄t omissionē debite specificatōis articulo rū. vt s̄ dictū ē. et sic indirecta pbatio falsitatis excludit post publicatōz p̄t specificatōz factā. vt ibi post Inno. sc̄psit Jo. ā. Nā si in articulo nō declarat locus et t̄ps. sed testes h̄ bñ exp̄serūt. admittit post publicationē pbatio falsitatis dictoz testiu indirecta. secus si in articulo t̄pus et locus fuissent declarata. qz tunc post apturā volēs ēt indirecte pbare p̄riū n̄ audiet. p̄ cle. q̄. d̄ test. Sup̄ ista ḡ pbatio indirecta falsitatis deoz testiu possz sic formari exceptio

Forma exceptiōis indirecte falsitatis pbationis.

Excipiendo pponit et dicit pcurator tal rei d̄ dicta testiu tal actoris q̄ testes h̄mōi falsum tulerūt testimoniu. vñ ad h̄mōi eoz dictū falsum ipe reus nō ē p̄dēnand⁹. Dixerūt em̄ ipm reū tli die in opido Erford cū actore talē p̄ctū celebrasse. et ipe re⁹ ea dē die fuit i ciuitate Bagū. Vñ ipm tūc Erford. p̄sonalr vt testes exp̄munt p̄xisse nō est possibile q̄ p̄ testes idoneos ē p̄bare patus. Quare petit et c. Qd̄ autē sup̄ d̄ excipiendo de p̄rietate testiu obstat qñ dicta testiu q̄ vident p̄traria nō p̄nt reduci ad p̄cordiā. als si fieri pōt sp̄ dicta testiu sunt p̄cordanda p̄t odiū piurū. Et p̄quē modū h̄ fieri possz vl̄ debeat. habet et no. in. c. cū tu. et c. in n̄sa. de testi. et ibi in glo. Et q̄ excipit q̄ nō reddat aptā cām scie. Sciēdū q̄ si testis interrogat⁹ est de scie cā et eā nō reddit. nō valet dictū eius. Et idē si reddit malā et ineptā. de testi. cū cāz Si nō est testis interrogatus de cā. tūc si data sunt p̄tē alia interrogatoria. idē q̄ sup̄. vt ibi no. et in. c. p̄ntiū. de testi. lib. vj. Si nō sunt dat interrogatoria. tūc dicūt aliq̄ q̄ bñ valet dictū testis. de q̄ in dicto

c. cū cām. de testib⁹. Dicūt tñ qdā q̄ iudex nō q̄rens de cā scientie tenet parti ad interesse. p. l. si qñ. l. de testi. i. si. qd̄ restrin gūt aliq̄ vbi est notabilis negligentia. Qd̄ putat Jo. an. vez in foro penitēiali. si cā exp̄ssa parti nō nocuisset. Sed in iudicia li petitio nō h̄z effectū nisi ipe reus p̄fite⁹ ref. de q̄ p̄ eū in addi. spec. de teste. §. j. Et intelligit de cā scie. s. quō sciat istud qd̄ d̄t nō de causa actus istius de q̄ deponit. qz de illa nō tenet dicere quīs de ea posset i terrogari. de renūc. c. sup̄ h̄. Et istas exceptiones p̄tra p̄sonas et dicta testiu.

Tabellio scribat in actis h̄ mō.

Anno tali. die tali. p̄penti⁹. coram tali iudice. tali actore. vel tali ei⁹ pcuratore ex vna. et tali reo vel ei⁹ pcuratore p̄te ex altera. p̄dictus reus vel pcurator eius et exceptiones d̄ p̄sonas et dicta testiu actoris exhibuit infra sc̄ptas. Et aduerso ipe actor vl̄ eius pcurator copiā ipaz p̄ iudicē sibi decerni ac fieri. et terminū p̄petentē ad rñdendū seu publicandū p̄tra eas si sibi cōpetierit ei assignari postulauit. Prefatus igit iudex copiā petita actori dandam decreuit. et diē talē ad dicendū p̄tra exceptiones p̄dictas sibi p̄ terminū p̄fixit et c. Istis exceptionib⁹ p̄ talē exhibitis anno tali. die tali. in p̄ntia talis rei vl̄ sui pcuratoris dice⁹ seu replicabit d̄ eas tli die et c. Quō āt actor d̄ istas exceptiones rei factas d̄ p̄sōas vl̄ dicta testiu possit replicare. vicz dicere testē crimiosum fuisse de crimine emēda⁹ tū. ḡ in ciuili admittendū. de testi. testimoniu. infamē restitutiū fame. d̄ re iud. cū l. et A. Vel dico absentē citatū ad videndū iurare et p̄tumacē et c. Et replicationū forma p̄t ex sup̄iorib⁹. Et p̄les sunt modi p̄bandi seu species pbationū. de q̄b⁹ no. in. c. cū ad sedē. de testi. spo. in glo. et no. q̄tu⁹ or. et sup̄ ea. in spe. de p̄ba. §. videndū autē s. p̄ testes. p̄ instrumēta. p̄ euidentia facti. p̄ p̄sumptionē. p̄ famā. p̄ delationē iuramētū. Si ḡ actoris intentio nō est pbata p̄ testes. p̄t recurrere ad instrumēta si h̄z et ista p̄ducere ante p̄clusionē cause etiā post publicationē. de fide instru. cū dilectus. nisi dat⁹ esset t̄minus et lapsus a iudice ad instrumēta. sic fiḡ dādo t̄minū ad p̄ducendū oia post quē sup̄ p̄ductione nō audiret in ista instācia. de q̄ ibi no. in spe. de dilat. §. b

Forma exceptionis

videndū. *¶* qd si dat⁹. plen⁹ in cle. sepe. de *¶* sig. *¶* eo salvo. in glo. vbi *¶* g. Quid ac sit instrū. et qd sint spēs instrū. et in qb instris adhibeat fides. et qd lter et q scriptu re pducte in iudicio impugnent. et d alijs circa *¶* plene in spe. de instru. edi. p totuz Et videat tps qd quā pducit instrū qd coplā eius petat. et terminū ad ipugnanduz illud. et in termino si potuerit id ipugnet. qd als eo ipso qd p publico instrumēto fuerit pductū. et aduersari⁹ qd nil opponēs taceat. Videat illud approbasse de offi. dele. gratū. No. Osti. in. c. qm *¶* falsaz. d. pba. Et ibi et plene no. quō instrū debeat redigi in actis. s. pncipiū et finis. Ponendo tñ cautōz de tenore qd cesset equocatio et. ut ibi plene. Si *¶* actor pbauit intentiōz suā p testes vel instrū. reus si hz pemp. exceptōz opponat eā videat tñ ut eā pbet. qd si fūdata actoris intentiōe re⁹ opponit p emptoriū. et si in ei⁹ deficit pbatione pdenabit actori in expēsis qd fecit postq re⁹ accepit inducias. Et si solūdo nō est ad arbitriū iudicis puniet. Ista est pūcio de cre. finē. de do. et pta. Si tñ vult eā in incōtinenti pbare hz deficiat sibi pbatio. nō est loc⁹ pene. ut ibi no. Debēt *¶* duo pcurrere ad *¶* qd excipies patiet hāc penā. s. qd fundata sit actoris intentiō. et qd nō incontinēt reus assumat onus pbādī. ut ibi no. Pōt *¶* reus opponere exceptiōē rei iudicate vel trāfactiōis. et formas istaz habuimus sup. Vel pōt excipe de pacto de nō petendo. vel de pscript. vel solutione debiti facta et. sub hac forma.

Forma exceptiōis ad puniendā seu elidendam intentionē actoris.

Corā vobis honorabili dñō iudice et. pponit pcurator pcuratorio noīe talis rei excipiendo ad intētiōē talis actoris pūciendā seu elidendā. et dicit qd ipse re⁹ domū talē quā actor ab eo vendicat possedit pacifice annis. xxx. et vltra ptnue eā pscpsit bona fide. Quare petit ipm reū ab actoris i petitiōe absolui p vīam sniam diffinitiuā. et eundē actorē in expēsis lit. pdenari.

Vel sic. In exceptiōe solutiōis ad elidēdā et efficaciter pūciendā talis actoris intētiōē pcurator talis rei pponit et dicit excipiendo qd et si debitū ptenit p ipm actorē a pdicto reo petitiū esset legitime et sufficiē

ter pbatū. Ipse tñ reus de eodē debito ptenso illud sibi numerando realr et in parata pecunia psoluendo satisfecit. Eū aut solutiōi ei⁹ qd debet oīs obligatio sit sublata. Idcirco p dicit⁹ pcurator noīe qd sup petit et. ut in pcedēti forma. et sic de alijs exceptiōibz. Et reus exceptiōē pemp. p eū oppositā pbare dicit. qd in excipiendo re⁹ sit actor. et ita in eū trāstert onus pbandi. ff. de excep. l. j. et in l. exceptio. saltē regulariter. qd in casibz nō portabit excipiens. sed actor ut in exceptiōe nō nūerate pecunie vel dotis. de q etia in spe. de excep. *¶* viso. Si tñ eā nō pbat reus ex eo solo nō obtinebit actor nisi pbet intētiōē suam de excep. cū venerabilis. de q etia in spec. de excep. *¶* viso. *¶* illud qd. Et diligenter aduertat aduocat⁹ rei qd p bis vtaf in cōcipienda exceptiōe. de q etia spe. in. *¶* pri. alle. Et tabellio hmoi actū exceptiōis pempto. opposite scribit hoc modo.

Comparuit in iudicio corā tali iudice anno tali. die tali. talis reus vel talis su⁹ pcurator. et infrascriptā obtulit pempt. exceptiōē. Ex aduerso iudice adhuc p tribunali sedente talis actor vel talis eius pcurator cōparens. eiusdē exceptiōis copiā sibi p ipm dñm iudicē decerni et fieri petijt ac ppetentē terminū ad dicendū *¶* eadē seu replicandū assignari. Cui p dicit⁹ dñs iudex copiā exceptiōis hmoi decreuit. et talē diē ei statuit ad dicendū ptra eā seu replicandū si voluerit. Acta et. Vel sic. Exhibitis his exceptiōibz p talē reū vel tales ei⁹ pcuratorē in pntia talis actoris v⁹ sui pcuratoris. āno tali. die tñ replicabit die tali et. Si aut in termino sic dato actori ad replicandū. actor nullā pponit replicatiōē. qd forte nō hz tñc admittit exceptiō rei ad pbandū. et dabit reus arti. de materia hmoi sue exceptiōis. et illas pbabit si poterit p testes vel instrumenta et.

De renūciatione et pclusionē

Postq ut pmissum est pcessus est in cā ut qd lis est prestata. iurati est de calūnia date sunt positiones et articuli. et ad positiones et rñsiones facte sunt pbationes testiū v⁹ instrumētoz. inducte exceptiōes opposite replicatiōes. forte et duplicatiōes subsecute. cū ptes nō hnt qd vltari⁹ in cā pponant vltioriōibz pponendis renūciant.

Interlocutoria sententia

et postulāt in cā pcludi. et ista oīa sūt redīgenda in sc̄ptis et in actis. de pba. qm̄. Et si vna ptiū renūciat seu renūciare velit. et alia dī q̄ adhuc habeat aliq̄ pponere. q̄re dī q̄ nō vult renūciare. Tunc iudex assigbit ei terminū ppetentē infra quē pponat qd̄ velit. de q̄ in spe. de renū. in pn̄. Et videt aliquibz q̄ idē sit renūciare et pcludere. et h̄ tenet goff. vt no. de cā pos. pastoral' cū textu ibi. Et in. c. qm̄. 3. de pba. ponit ista vt diuersa. et q̄ eoz q̄libz sit actus p se et tenet guil. in spe. de renū. et pclone. in 3. et nota. Et sic p̄t dici q̄ p renūciatōz renūciat pbatōibz et allegatōibz facti. Per cōclusionē inducit renūciatio allegationuz iuris. Dicit tñ Jo. an. in addi. spe. in loco 3 alle. q̄ in renūciatōibz hmōi sūt ponderāda pba et status cāe et p̄suetudo fori. qz si sit renūciatio allegatōibz et oibz pbatōnibz. certū est q̄ ista renūciatio est pclusio vt no. in. c. cū dilect' de fide instru. in glo. ij. Et idē putat ip̄e si sit renūciatio allegationū iuris et facti. et h̄ qm̄ status cāe patit pcludi Itē si h̄ p̄suetudo fori p̄bū allegatōis pphēdere ius et factū. Et p̄ illud solū pcludi. vt tñc renūciatis allegationibz p h̄ etiā intelligat pclusū. de q̄ etiā p moderos in cle. sepe. de 3. sig. Pōt 3 sic registrari in actis renūciatio et p̄clo p tabel lionē. Anno tali. die tali. Constituit corā tali iudice p̄bō p̄dictis. puta tali actorē et tali reo vel eoz pcuratoribz. ip̄e p̄tes in cā hmōi allegatōibz vltioribz mutuo renūciarūt. petentes pcludi cā in eadem. In q̄ etiā q̄stū in eis erat pcluserūt. Unde iudex p̄dict' hmōi renūciationē admittēdo in ip̄a cā cū eisdem p̄bō seu eoz pcuratoribz vt p̄fert pcludentibz et pcludi volentibz et petentibz pclusit. et h̄c voluit p pcluso. Acta etc. Facta pclusiōe in cā amplius pbatōi nō est locus etiā p instra. vt in dicto. c. cū dilectus. de fide instru. Iudex tñ ex officio interrogare p̄t post pclone de facto si aliqd̄ dubitatōis occurrat. vt in c. cū Jo. e. ti. 3; h̄ iudex nō faciat ad petitionē p̄t. vt ibi no. in. c. in p̄ntia. 3. pba. in si. glo. iij. et in. c. p tuas. 3. testi. Quō at fiat allegatōes iuris tractat guil. in spe. 3. dispu. et alle. p totū. Et sic sumus expediti de sc̄da pte pncipali ordīs iudiciarij.

Interlocutorie sententie

Ed anteq̄ venia

f mus ad tertiā pte. s. de snia et illis q̄ eā sequūt. qz aliqñ aliqua emer gūt in lite seu cā sup q̄b iudex h̄z interloq̄ Flā h̄z sup incidenti nō sit necesse p̄nūciare. tñ sup emergenti est p̄nūciandū. vt no. de or. cog. c. j. Et qd̄ sit incidēs vel emergens ibi no. et iō de interlocutorijs videamus. Et q̄ sit snia interlocutoria no. i cle. vnica de seq̄st. pos. in glo. 3. diffinitina. et vide no. in. c. j. de ap. li. vj. Sup exceptio ne 3 dilatoria vicz an libellus sit offerēd' vlt nō. vel an sit ei r̄ndendū. vlt an cā sit corā ip̄o iudice tractanda vel nō. vel vtrum excōicatōis exceptio 3 actorē opposita sit p̄bata vlt nō. vel vtz dilatio petita sit pcedenda vel nō. et de filiibz exceptōibz iudex p̄nūciat interloq̄ndo sub hac forma.

Forma sententie interlocutorie sup exceptione dilatoria.

Fl. decanus etc. Cū in causa tali q̄ inē talē actorē ex vna. et talē reū pte ex altera. de et sup re vel debito tali in iudicio coraz nobis vertit p pte dicti rei oblata fuit exceptio talis vel talis dilatio petita vlt fuit ppositū excipiēdo libello sibi p actorē oblato nō esse r̄ndendū vel actorem ab agendo repellendū. p eo q̄ maioris esset vinculo excōicationis innodatus. vel nobis in hac causa iurisdictionē nō competere. p eo q̄ tpe impetrationis rescripti ip̄e actor impetrans fuerit maioris excōicationis snia ligatus etc. Nos visis et diligenter cōsideratis sup hoc p testes hincinde coraz nobis pductis ppositis et allegatis. Habi to etiā p̄silio cū peritis. p̄nūciamus decernimus et declaramus p̄dictā exceptionē admittendā nō esse seu ea nō obstante in causa hmōi ad vltiora pcedendū fore et per nos ac coram nobis procedi debere.

Vel sic si est legitima exceptio. Decernimus et p̄nūciamus ip̄az exceptionē esse admittendā. et admittimus actorē p̄t excōicatōis vinculū ab agēdo repellendū excludendū fore. et excludimus seu repellimus seu nobis obstatē exceptōz 3 dicta iurisdictionē et cognitōz in negotio hmōi nō ppetisse. neq̄ ppetere seu libello p̄dicto p ip̄m reū r̄ndendū nō esse. sed eundē reum ab instantia iudicij fore absolvendū et ab

De sententia diffinitiva

solum? et ipse actor sibi in expensis legitimis pdenamus. eaz taxatione nobis i posteru reservantes. Et tunc in fine interlocutorie tabellio subscribet isto modo.

Recta et lata est hec interlocutoria anno tali. die tali. in pntia ipaz pntu vel pcuratoribz pntibz talibz etc. Et de istis et de alijs interlocutoriaz formis no. in spe. de excep. s. viso. Et est interlocutoria q fertur in pncipiu cause et fine no sup pncipali. s. sup incidentibz qonibz vel emergentibz. de ap. significantibz. de testi. significaverunt. Et transit interlocutoria in re iudicatā q ad ptem si ab ea infra decē dies nō fuerit appellatū. vt in. c. cūq dilecta. in fi. de elec. s. nō q ad iudicē qn possit eam reuocare etiā post decē dies. de q tñ dicendū est. vt ple. no. in. c. cum cessante. de ap. in glo. j. Ubi distinguūt tres spēs interlocutoriaz. Quidā interlocutorie pparant seu ordināt litē. Quedā emergentia seu incidentia in lite decidūt. Quedā aliqd restitui vel dari vlnō dari. fieri vel nō fieri. vel aliqd eqpollē iubēt. pcludēdo tñ ibi tenēt doc. q oīs interlocutoria mutari et reuocari pōt ex cā. sine cā nō. maxie p. x. dies. sine voluntate pntis p q ē lata. Vñ si iudex sine cā iusta interlocutoria reuocet pōt appellari.

Formas autē diuersas reuocationis interlocutorie ponit guil. in spe. de excep. s. viso. Quia potest sic dicere iudex.

Nos talis iudex etc. qz in tali cā etc. pde sup tali exceptōe p talē reū opposita. pntu ciamus interloqndo eadē exceptiōz nō eē admittēdā. vel qz p talē sic pcessimus etc. Habito postmodū p filio peritoz inuenimus ipm gualle vel indebite p cū pcessisse. Idcirco vli p filio saniori interlocutoria ipam vel pcessum hmoi expsse reuocamus. Quidā tñ iudices erubescētes factū suū reuocare sic dicūt. Nos talis iudex etc. Si te talē in aliq gualimus. illud reuocamus etc. S. tal reuocatio dubia est pditional et incerta. et iō nō admittenda. Vñ appellās nō obstāte tali reuocatione nihilominus insistere p psecutiōi sue appellatōis. si pure nō fiat reuocatio. Quidā et iudices sic dicūt. Frater si te gualimus in aliq parati sumus illud reuocare de p filio sapientū. Et pngimus tibi talē tminū ad cōparendū infra quē volum?

pleni? deliberare. Et dōt guil. vbi s. q hec forma habet in. c. aplice. de iudi. li. vj. s. eratq par? Blo. i. c. cū cessante. de ap. dat aliā reuocatōz hmoi interlocutorie vlnō gualmis formā. vicz vt sic dicat iudex. Nō credo te gualle. s. si gualui te in aliq illud reuoco. S. ista forma q duo mēbra pntet q ad vtrūq nō ē sana. qz in pmo docz mētiri. Nā pōt esse q iudex pntū credit. Et tales cautelas vlnō doctrias vidēdū est qd no. Guil. in spe. de excep. s. pe. et in vlt. colū. Quo ad scdm mēbz ē pditional incerta. vt dixi s. vñ Osti. dat talē formā. vicz vt si dicat iudex ad eū p quē est lata interlocutoria. Tu dicis te gualū p talē interlocutoria qd nō pfitcor. ego tñ reuoco tue satisfaciēs voluntati. ne de me salte de fctō pqrri posses. Et silis forma tradit in. c. ni si spēalis. de vsu pallij. Et q dicit iudex i reuocatōe q nō pfitcor caute dōt qz p h nō sequit q neget se gualle. Et aliq iudices p sueuerūt statuere terminū appellanti ad docēdū de gualmie. s. ad h ipc appellans nō tenet. de q in. c. si a iudice. de ap. li. vj.

Sequitur tertia pars ordinis iudiciarij.

Nunc g videamus

de tertia pte ordinis iudiciarij. s. de snia et q illā sequūt. Et guil. i spe. de sen. pla. in pn. diffiniedo sic dōt. Snia est iudicialis diffinitio p trouersie finē imponēs. pdenationē vel absolutiōz pntēs. Dicit em snia iudicialis diffinitio cōtrouersie finē imponēs. vt in. l. j. ff. de re iud. Et debet pntere absolutiōnē vel pdenationē. de accu. illa ppositoz. et ibi de h in vlt. glo. Vel aliqd qd tantū valeat. de p. sig. in bis. Vtrū autē snia diffinitiva sit de actis cause ita vt pnteat in acta. tractat Jo. an. in addi. spe. de sen. pla. in pn. Et ibi post ar. p et ptra videt tenere q sic maxime p. c. cū eterni. de re iudi. li. vj. vbi sententia ferēde et picipiēde ponūt in acti cāe et d. ferri snia diffinitiva pntibz pntibz. vel altera absente p pntuaciā. ita vt citet ad sniam audiendā. de testi. cū olim. in fine. als si ferat p absente nō citatū non tenet. vt no. de sen. et re iudi. tenor. in glo. penl. et sup ea. Et necesse est h casu q exprimat pempt. vbi vnica fit citatio. de h. xxiij. q. iij. de illicita. in fi. magne glo. et in spe. de